2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె.లక్ష్మణ్

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి పి. శ్రీసుధ

కుటుంబ న్యాయస్థానం అప్పీళ్ళ నెంబర్లు 258, 291 మరియు 312 /2011

తీర్పు తేదీ: 07.06.2024

డా. వి.ఆనంద్ కుమార్

వర్సెస్

ఎం. విశ్వ భారతి

<u>ఉమ్మడి ఉత్తర్వు:</u> (గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె. లక్ష్మణ్ ద్వారా)

అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన శ్రీ ఎ. సూర్యనారాయణ, మరియు ప్రతివాది తరపున హాజరైన శ్రీ కె.ఎస్.మూర్తి, సీనియర్ న్యాయవాదులను విన్నాము.

2. మూడు అప్పీళ్లలో వ్యాజ్యము ఒకటే, మరియు కక్షిదారులు వారే, అందువల్ల, వాటిని ఒకే సారి విన్నాము మరియు ఈ ఉమ్మడి తీర్పు ద్వారా నిర్ణయించబడినవి.

3. O.S.No.167/2002, O.P.No.1246/2010 (O.S.No.13/1999) మరియు O.P.No.1248/2010 (O.P.No.182/1998) లో హైదరాబాద్ అదనపు కుటుంబ న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తి ఆమోదించిన ఉమ్మడి ఉత్తర్వు మరియు డిక్రీ తేదీ: 16-03-2011 పట్ల అసంతృప్తితో, అప్పీలుదారుడు/భర్త, ప్రతివాది/భార్య మరియు పిల్లలకు వ్యతిరేకంగా క్రింది విధంగా ఈ అప్పీళ్లను ఎంచుకున్నారు:

i) ప్రతివాది/భార్య హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 లోని సెక్షన్ 9 కింద O.P.No.182/1998 (కొత్త O.P.No.1248/2010) ద్వారా వైవాహిక హక్కులను పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ అప్పీలుదారు/భర్తకు వ్యతిరేకంగా పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. అదేవిధంగా, ప్రతివాది/భార్య మరియు ఆమె ఇద్దరు కుమారులు హిందూ దత్తత మరియు నిర్వహణ చట్టము, 1956 లోని సెక్షన్లు 18

మరియు 20 కింద ప్రతినెలా రూ. 15,000/- పోషణ కోసం చెల్లించాలని కోరుతూ అప్పీలుదారు/భర్తపై O.S.No.13/1999 (కొత్త O.P.No.1246/2010) దావా వేశారు.

ii) అప్పీలుదారుడు/భర్త కూడా O.S.No.167/2002 ద్వారా ఒక దావాను దాఖలు చేశారు, పార్టీల యొక్క 13.09.1991 నాటి వివాహ ధృవీకరణ పత్రం చెల్లుబాటు కాదని, వారి మధ్య వైవాహిక స్థితి లేదని మరియు భార్యగా వైవాహిక హోదా యొక్క ఏ ప్రయోజనాన్ని పొందటానికి ప్రతివాది/భార్యకు అర్హత లేదని ప్రకటించాలని కోరారు.

4. 16.03.2011 నాటి ఉమ్మడి తీర్పు ద్వారా, కుటుంబ న్యాయస్థానం, O.S.No.167/2002 ను కొట్టివేసింది మరియు భార్య మరియు ఇద్దరు పిల్లలకు 09.03.1999 నుండి 2011 ఫిబ్రవరి వరకు పోషణ కోసం నెలకు రూ. 3,000/- మొత్తాన్ని మంజూరు చేసి O.P.No.1246/2010 ను అనుమతించారు. అప్పీలుదారుడి కుమారుడు, ప్రతివాది అయిన స్పందన్ పెద్దవాడయ్యాడని, అందువల్ల, మార్చి, 2011 నుండి అతనికి పోషణకు అర్హత లేదని విజ్ఞుడైన ఫ్యామిలీ జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు. మార్చి, 2011 నుండి ప్రతి నెల 10వ రోజున లేదా అంతకు ముందు ప్రతివాది/భార్యకు మరియు సూర్యకు (ఆమెకు వివాహం జరిగే వరకు) నెలకు రూ. 5,000/- మొత్తాన్ని క్రమం తప్పకుండా జమ చేయాలని ఫ్యామిలీ కోర్టు అప్పీలుదారుని ఆదేశించింది. అప్పీలుదారు జీతం నెలకు 50,000/- లకు పెంచబడిందనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న కుటుంబ న్యాయస్థానం, ప్రతివాది/భార్యకు నెలకు 5,000/- రూపాయల చొప్పున జీవితకాల భరణానికి అర్హత ఉందని పేర్కొంది. ఇప్పటికే చెల్లించిన పోషణ మొత్తం భరణం మొత్తం బకాయిల నుండి తీసివేయబడుతుంది.

5. వైవాహిక హక్కులను పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ప్రతివాది/భార్య దాఖలు చేసిన O.P.No.1248/2010 ను కుటుంబ న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న ఉమ్మడి ఉత్తర్వు ప్రకారం, అనుమతించి చెప్పిన ఉత్తర్వు నుండి రెండు నెలల్లోపు అప్పీలుదారుడు/భర్త ప్రతివాదిని తనకు తోడుగా తీసుకెళ్లాలని ఆదేశించింది.

6. O.P.No.1248/2010లో పేర్కొన్న ఉమ్మడి ఉత్తర్వుతో వ్యధితుడైన అప్పీలుదారుడు/భర్త F.C.A. No.258/2011 ను దాఖలు చేశాడు, O.P.No.1246/2010 లో అతను F.C.A. No.291/2011 ను దాఖలు చేశాడు మరియు O.S.No.167/2002 లో అతను F. C. A. No.312/2011 ను ఎంచుకున్నాడు. పైన పేర్కొన్న అప్పీళ్లలో మధ్యంతర ఉత్తర్వు లేదని గమనించడం సముచితం.

7. ప్రతివాది/భార్య వాదనలు/అభ్యర్థనలు, వ్రాతపూర్వక వివరణ మరియు పిటిషన్లు పైన పేర్కొన్న ఓ.పి.లలో ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

i) అప్పీలుదారుతో ఆమె వివాహం 13.09.1991 న గుంటూరులోని శ్రీనివాస కళ్యాణ మంటపం వద్ద జరిగింది. ఇది పెద్దలచే ఏర్పాటు చేసుకున్న వివాహం. ఆ వివాహం

పరిపూర్ణమైంది మరియు వారికి ఇద్దరు కుమారులు – స్పందన్ మరియు సూర్య. వివాహం తరువాత, వారు తమ నివాసాన్ని మహబూబ్ నగర్ కు మార్చారు, అప్పీలుదారు అక్కడ పి.జి.కాలేజీలో ఉపన్యాసకుడుగా పనిచేసేవాడు. అప్పీలుదారు ప్రమాదమునకు గురయ్యారు మరియు అతని కాలు విరిగిపోయింది. నాలుగు నెలల పాటు ఆయన పూర్తిగా మంచం మీద ఉన్నారు. ప్రతివాది/భార్య అడ్వకేట్ గా తన వృత్తిని కూడా త్యాగం చేసి, నిజాయితీగా చేసిన ప్రయత్నాలతో, అతను కోలుకున్నాడు. ఆమె అతని వైద్య మరియు ఇతర ఖర్చులను తీర్చడానికి Rs.50,000/- మొత్తాన్ని కూడా అప్పుగా తీసుకుంది.

ii) అప్పీలుదారు హైదరాబాద్లోని కోటి ఉమెన్స్ కాలేజీలో ఉద్యోగం పొందినందున 1992 జనవరిలో, వారు తమ నివాసాన్ని హైదరాబాద్లోని మలక్ పేటకు మార్చారు, గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు, ఆమె గర్భవిచ్ఛిత్తికి బలవంతం చేయబడింది. తన తల్లిదండ్రుల సహాయంతో, ఆమె తన మొదటి బాలునికి జన్మనిచ్చింది. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణంలో వారికి కేటాయించిన క్వార్టర్ లో వారి రెండవ బాలుడు జన్మించాడు. ఆమె ఏ పురుషునితోనైనా మాట్లాడేటప్పుడు అప్పీలుదారు ఆమెను అనుమానించేవాడు. అప్పీలుదారు అనేక మంది మహిళలతో అక్రమ సంబంధాన్ని కొనసాగించేవాడు, తద్వారా ఆమెకు మానసిక వేదన కలిగించేవాడు.

iii) ప్రతివాదికి డా.రమణ రాసిన లేఖలను అప్పీలుదారు తెరిచి, దాని ఫోటోకాపీలను తన స్నేహితులకు పంపిణీ చేసారు, ఆ లేఖలలో అనుమానాస్పదంగా ఏమీ లేనందున వారు అతన్ని మందలించారు. అప్పీలుదారు ప్రవర్తనకు భయపడి ఆమె రెండవసారి గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు, ఆమె తన తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్ళలేదు. ఆసుపత్రిలో చేరిన సమయంలో తన తల్లిదండ్రులకు కనీసం ఫోన్ చేయమని ఆమె కోరినప్పుడు అతను అలా చేయడానికి నిరాకరించాడు. సమస్యను చల్లపరచడానికి ఆమె మధ్యవర్తిత్వం చేయవలసి వచ్చింది.

iv) 1996 మార్చిలో శ్రీ వరవరరావు, శ్రీ లక్ష్మణ్, శ్రీ నాగేశ్వర్ రావు మరియు శ్రీ రవిచంద్ర నిర్వహించిన మధ్యవర్తిత్వంలో, వారు ప్రతివాది/భార్య పట్ల అప్పీలుదారు ప్రవర్తనలో లోపం

గమనించి, ఆమె పోషణ కోసం నెలకు రూ. 4,000/- చెల్లించాలని ఆదేశించారు మరియు వారు అతని ప్రవర్తనను మార్చుకోవాలని కూడా హెచ్చరించారు. అప్పుడు కూడా, అతను విడాకులు ఇవ్వమని ప్రతివాదిని కోరాడు. మరోసారి, నెరిపిన మధ్యవర్తిత్వం ఫలించలేదు. అతనికి మొండి ప్రవర్తన ఉన్నప్పటికీ తన పిల్లల సంక్షేమం కోసం, అతనితో చేరడానికి ఆమె ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంది. అతను ప్రతివాదిని మరియు ఆమె ఇద్దరు పిల్లలను నిర్లక్ష్యం చేశాడు. ఆయన లెక్చరర్/రీడర్/ప్రొఫెసర్గా పనిచేస్తున్నారు మరియు జీతం పొందుతున్నారు. ఆమె గుమస్తా ఉద్యోగం చేస్తూ, నెలకు రూ. 2,000/- నుండి రూ. 3,000/- వరకు తక్కువ జీతం సంపాదిస్తోంది. తద్వారా, ఆమె తన మరియు తన ఇద్దరు పిల్లల పోషణ కోసం మొత్తం Rs.15,000/- మొత్తాన్ని కోరింది. హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 లోని సెక్షన్ 9 కింద వైవాహిక హక్కులను పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ఆమె పైన పేర్కొన్న పిటిషన్ ను దాఖలు చేసింది.

8. అయితే, ప్రతివాదితో తన వివాహం చెల్లుబాటు కాదని ప్రకటించాలని కోరుతూ అప్పీలుదారు O.S.No.167/2002 ను దాఖలు చేసి, వైవాహిక హోదా యొక్క ఏ ప్రయోజనాన్ని పొందటానికైనా భార్యగా ఆమెకు అర్హత లేదన్నారు.

9. O.P.No.1248/2010 మరియు O.P.No.1246/2010 మరియు O.S.No.167/2002 లోని దావాలో అప్పీలుదారు ఈ క్రింది విధంగా వాదించారు:

i) ఆయన 1980లో తన M.Com మరియు 1988లో వరంగల్ కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలో వాణిజ్యంలో PhD పూర్తి చేశారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో కామర్సు లెక్చరర్ గా చేరి, సికింద్రాబాద్ లోని పీజీ కళాశాలలో నియమితులయ్యారు. 1990లో ఆయన మహబూబ్ నగర్ లోని ఓ. యు. పి. జి. కేంద్రానికి బదిలీ అయి, 1992 మార్చి వరకు అక్కడే పనిచేశారు. ఏప్రిల్ 1992 నుండి 1996 లో దావా వేసే వరకు ఆయన హైదరాబాద్లోని నిజాం కళాశాలలో పనిచేశారు.

ii) ఆయన 1991లో మహబూబ్ నగర్ లో పనిచేస్తున్నప్పుడు, శ్రీ డి.రాజేంద్ర ప్రసాద్ అనే ఒకరు గుంటూరులో పౌర హక్కుల కార్యకర్తగా మరియు అడ్వకేట్ గా ప్రతివాదిని పరిచయం చేశారు. ఆమె గుంటూరులో వామపక్ష రాజకీయ పార్టీకి అనుబంధంగా ఉన్న మహిళా సంస్థకు కూడా పనిచేస్తున్నారు. అతను 'మేదర' (వెనుకబడిన తరగతి) కులానికి చెందినవాడు, చాలా పేద కుటుంబానికి చెందినవాడు; అతని వృద్ధాప్య తల్లిదండ్రులు అతనిపై ఆధారపడి ఉన్నారు. ప్రతివాది 'కమ్మ' (అగ్ర కులం) కమ్యూనిటీకి చెందినవారు మరియు ధనిక కుటుంబం నుండి వచ్చింది. ప్రతివాది అప్పీలుదారుతో స్నేహాన్ని పెంచుకున్నారు. ఆమె తరచుగా మహబూబ్ నగర్ లోని అతని ఇంటికి వెళ్లి

సామాజిక సమస్యల గురించి చర్చించేది. కాలక్రమంలో అప్పీలుదారుడు మరియు ప్రతివాది వారి ఆలోచనలు మరియు అభిప్రాయాలను అంగీకరించారు, వారు స్నేహపూర్వక సహవాసంతో సాగాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ప్రతివాది హిందూ వివాహ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా బలమైన అభిప్రాయాలను కలిగి ఉన్నారు మరియు దాని గురించి అప్పీలుదారుకు స్పష్టం చేశారు. అందువల్ల, వారు భవిష్యత్తులో తమ జీవితాలను స్నేహపూర్వక సహవాస జీవితంగా గడపడానికి ఎంచుకున్నారు.

iii) ప్రతివాది ఒక అడ్వకేట్ గా అప్పీలుదారుతో "స్నేహం మరియు సాంగత్యం" మరియు దాని చట్టపరమైన చిక్కుల గురించి సుదీర్ఘ చర్చ జరిపారు. ఈ చర్చలన్నీ భవిష్యత్తులో "చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న జంటగా కలిసి జీవించడం" కంటే "స్నేహితులు మరియు సహచరులుగా కలిసి జీవించడం" అనే ఆలోచనతో ముగిశాయి. అప్పీలుదారు మరియు ప్రతివాది ఇద్దరూ "స్నేహం మరియు సహవాసం" అనే ఆలోచనను వాస్తవికతలోకి మార్చుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

iv) 'స్నేహం మరియు సహవాసం' అనే ఆలోచనను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రతివాది దానిని అమలు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో స్నేహితులు మరియు శ్రేయోభిలాషుల సమక్షంలో ప్రమాణం చేయడానికి అనువుగా తేదీ13.09.1991 ను నిర్ణయించారు. ఆమె గుంటూరు నివాసి. ఆమె గుంటూరును అనువైన స్థలంగా ఎంచుకుని, స్నేహితులు మరియు శ్రేయోభిలాషుల చిన్న సమావేశానికి ఏర్పాట్లు చేసింది. ఈ సమావేశానికి ప్రతివాది లేదా అప్పీలుదారు ఏ ఆహ్వాన పత్రికను ముద్రించలేదు. స్నేహితులను మరియు శ్రేయోభిలాషులను ఆహ్వానించడానికి ప్రింట్ మీడియాలో నోటీసును ప్రచురించడానికి ఎటువంటి ప్రకటనను జారీ చేయలేదు. అందువల్ల, వారిద్దరూ తమ స్నేహితులు మరియు శ్రేయోభిలాషులకు 13.09.1991 నాడు ప్రమాణ స్వీకార సమావేశానికి హాజరు కావడానికి గుంటూరుకు రావాలని ఫోన్ ద్వారా మౌఖికంగా తెలియజేశారు.

v) 13.09.1991 నాడు గుంటూరులోని అరండల్ పేటలో జరిగిన ఒక చిన్న సమావేశానికి సుమారు 25 మంది హాజరయ్యారు, అక్కడ వారు స్నేహితులు మరియు శ్రేయోభిలాషుల సమక్షంలో తెలుగు భాషలో ఈ క్రింది విధంగా 'ఉమ్మడి ప్రకటన' చేశారు:

> "మేము వి. ఆనందకుమార్, యం. విశ్వభారతి ఒకరినొకరం అర్థం చేసుకున్న తరువాత ఈ రోజునుండి జీవిత సహచరులుగా కలిసి ఉండటానికి నిర్ణయించుకొన్నాం. మా ఉద్దేశ్యాలను ఒకరినొకరం గౌరవించుకుంటూ. ప్రజాస్వామికంగా కలసి జీవిస్తామని ప్రజాముఖంగా మీ అందరి ముందు ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాం.

సం/-	సం/-
13/9/91	
యం. విశ్వభారతి	వి. ఆనందకుమార్

vi) పైన పేర్కొన్న ఉమ్మడి ప్రకటన తెలుగులో చేసిన వెంటనే, అప్పీలుదారు మరియు ప్రతివాది ఇద్దరూ పూలమాలలు మార్చుకున్నారు. స్నేహితులు మరియు శ్రేయోభిలాషుల సమక్షంలో చెప్పిన ప్రకటనపై సంతకం చేశారు. వారు చెప్పిన ప్రకటనకు సాక్షులుగా కూడా సంతకం చేశారు. వారు శ్రీ డి.రాజేంద్ర ప్రసాద్ మరియు ఇతర సాక్షులు శ్రీ వెంకట్ రెడ్డి, శ్రీ వి.గంగాధర రావు, సి. పి. ఐ (ఎం) పార్టీ యొక్క పోలిట్ బ్యూరో సభ్యుడు, శ్రీ ఎ.దశరథ, అడ్వకేట్ మరియు ప్రతివాది తండ్రి శ్రీ ఎం.సత్యనారాయణ రావు, ఈ ప్రకటనపై సంతకం చేసిన వారు. అప్పీలుదారు ఆ వివరణ యొక్క ఫోటోస్టాట్ కాపీని తీసుకున్న తరువాత స్నేహితులందరి ముందు ప్రతివాదికి అప్పగించారు.

vii) ప్రతివాది ఒక న్యాయవాదిగా ఉద్దేశపూర్వకంగా "చట్టబద్దమైన వివాహం" ను నివారించి, "స్నేహితులు మరియు సహచరులుగా కలిసి జీవించడం" అనే తన ఆలోచనను ఆచరణీయం చేసే ఉద్దేశ్యంతో అప్పీలుదారుతో ఈ రకమైన ఏర్పాటుకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. బేషరతుగా, హిందూ శాసనము ప్రకారం ఈ ప్రకటనను అమలు చేయడానికి ముందు లేదా ఆ సమయంలో ఎటువంటి ఆచారాలు మరియు వేడుకలు ఏ విధంగానూ పాటించబడలేదు. దేశంలోని ఏ శాసనము క్రింద ప్రకటన చేయబడలేదు . దేశంలో అమలులో ఉన్న ఏ శాసనము క్రింద కూడా నమోదు చేయబడలేదు. వారు స్వచ్ఛందంగా పరస్పర సమ్మతి మరియు ఇష్టపూర్వక సంకల్పంతో ఈ ఉమ్మడి ప్రకటన చేశారు. ఇది ఒకరి పట్ల ఒకరికి ఎటువంటి బాధ్యత మరియు ఋణం లేకుండా ప్రతివాదితో అప్పీలుదారు యొక్క స్వచ్ఛంద కలయిక. ఆ ప్రకటనలో దేశంలోని ఏ శాసనము క్రింద, ఎటువంటి సాకుతో రేపటి గురించి ఎటువంటి వాగ్దానం లేదు.

viii) 13.09.1991న పేర్కొన్న ప్రకటన అమలు చేసిన తేదీ నుండి, ప్రతివాది ఎప్పుడూ అప్పీలుదారుతో క్రమం తప్పకుండా ఉండలేదు. ఆమెకు డబ్బు అవసరమైనప్పుడల్లా, అతని వద్దకు వచ్చి అతిథిలా కొన్ని రోజులు ఉండేది. కొంత డబ్బును అప్పుగా తీసుకొని అతనితో, సాహచర్యం విడిచిపెట్టేది. 1995 అక్టోబరు వరకు ఇలాగే కొనసాగింది. గుంటూరులోని వామపక్ష రాజకీయ పార్టీలకు అనుబంధంగా ఉన్న మహిళా సంస్థలతో కలిసి పనిచేస్తున్నానని సాకుతో ఆమె ఆ డబ్బును వసూలు చేసేది.

ix) ప్రతివాది 13.09.1991 నాటి పేర్కొన్న ప్రకటనకు మౌఖికంగా మరియు స్వచ్ఛందంగా ముగింపుకు తీసుకురావడం ద్వారా 1995 అక్టోబరులో, అప్పీలుదారుని సాహచర్యం విడిచిపెట్టారు మరియు ఆమె ఎప్పుడూ అతని సాహచర్యం కోసం అతని ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. చెప్పిన నాలుగు సంవత్సరాల స్వల్ప వ్యవధిలో కూడా, ఆమె ఎప్పుడూ క్రమం తప్పకుండా మరియు నిరంతరంగా

అప్పీలుదారు సాహచర్యం పంచుకోలేదు మరియు వాస్తవంగా అప్పీలుదారుతో దూరంగా ఉండిపోయింది.

x) ప్రతివాది తనకు తోడుగా ఉండాలని అతను అభ్యర్థించినప్పుడల్లా, "నేను (ప్రతివాది) మిమ్మల్ని (అప్పీలుదారుని) మన్నించడానికి మీ భార్యను కాదు" మరియు "ఇది మన మధ్య ఒక ప్రకటన మాత్రమే, ఇది ఏ విధంగానూ చట్టబద్ధంగా మనను కట్టుబడి చేయదు" అని చాలా స్పష్టంగా సమాధానం ఇచ్చేవారు.1995 అక్టోబరులో చెప్పిన ప్రకటనను ప్రతివాది రద్దు చేసిన తరువాత, ఆమె డబ్బు కోసం అప్పీలుదారుని బ్లాక్ మెయిల్ చేయడం ప్రారంభించింది మరియు అప్పీలుదారుని శారీరకంగా, మానసికంగా, ఆర్థికంగా వేధించడం కూడా ప్రారంభించింది. తన ఆదేశాలతో పాటు సొంత కుటుంబ సభ్యులతో పాటు ప్రతివాది మరియు ఆ సంస్థకు చెందిన వ్యక్తుల ఆదేశాలన్నింటినీ పాటించడంలో అప్పీలుదారు విఫలమైతే ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ లిబర్టీస్ కమిటీ (ఎ. పి. సి. ఎల్. సి), విప్లవ రచయత సంఘం (విప్లవ రచయితల సంఘం), మహిళా చేతన (వామపక్ష రాజకీయ పార్టీకి అనుబంధంగా ఉన్న మహిళా సంస్థ), ఆమె సొంత రాజకీయ పార్టీ మొదలైన వాటికి చెందిన సభ్యుల సహాయంతో అప్పీలుదారుని భౌతికంగా చంపేస్తానని ఆమె చాలాసార్లు బెదిరించింది.

xi) ప్రతివాది తన దురుద్దేశం మరియు నిగూఢ ఉద్దేశ్యాలతో అప్పీలుదారు మరియు ప్రతివాది మధ్య స్నేహం మరియు సాంగత్యాన్ని రాజకీయంగా మార్చింది, తద్వారా అప్పీలుదారుని బ్లాక్ మెయిల్ చేయడం మరియు బెదిరించడం వంటి వివిధ మార్గాల్లో వేధించింది. అందులో భాగంగా, ప్రతివాది మరియు 'మహిళా చేతనా' కి చెందిన ఆమె సొంత వ్యక్తులు, అతను పనిచేస్తున్న నిజాం కళాశాలలో అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా కరపత్రాలు మరియు పోస్టర్లు ప్రచురించి పంపిణీ చేశారు.1997లో అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా విలేఖరులకు ఆమె ఇంటర్వ్యూ కూడా ఇచ్చారు. ఆమె తన సొంత సంఘానికి చెందిన తన సొంత వ్యక్తుల సహాయంతో వరుస కేసులను కూడా ప్రారంభించింది. వరుసగా తప్పుడు కేసులలో భాగంగా, ప్రతివాది అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా వైవాహిక హక్కుల పునరుద్ధరణ కోసం దావా వేశారు మరియు భరణం కోసం దావా వేశారు. అందువల్ల, స్నేహితులు మరియు సహచరులుగా కలిసి జీవించాలనే ప్రకటనకు సంబంధించి చెప్పిన వాస్తవాన్ని తొక్కిపెట్టడం ద్వారా అప్పీలుదారును చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్యగా ప్రతివాది ఉద్దేశపూర్వకంగా తన వైవాహిక హోదాను పేర్కొన్నారు. ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద ఆమె అతనిపై ఆరోపణ చేసింది మరియు దర్యాప్తు నిర్వహించిన తరువాత, దర్యాప్తు అధికారి అతనిపై ఛార్జ్ షీట్ వేశాడు. అది C.C.No.143/1998 గా తీసుకోబడింది. అతని ప్రకారం, అతను మరియు ప్రతివాది దేశంలోని ఏ

శాసనము ప్రకారం కూడా 13.09.1991న చట్టబద్ధంగా ఒకరినొకరు వివాహం చేసుకోలేదు. ఈ ప్రకటన మరియు ప్రమాణ స్వీకారం హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 లేదా ప్రత్యేక వివాహ చట్టము, 1954 లేదా అమలులో ఉన్న దేశంలోని ఏ ఇతర చట్టాల పరిధిలోకి రాలేదు. అందువల్ల, హిందూ చట్టము ప్రకారం చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్యకు లభించే ప్రయోజనాలు, అధికారాలు మరియు హక్కులను ప్రతివాది క్లెయిమ్ చేయలేరు. ఆమె భరణమును క్లెయిమ్ చేయలేరు. ఆర్థిక ప్రయోజనాన్ని పొందడానికి ఆమె తన వృత్తిపరమైన యుక్తిని ఉపయోగించలేరు.

10. పేర్కొన్న దావా మరియు పిటిషన్ ఏకీకృతం చేయబడ్డాయి, ఉమ్మడి సాక్ష్యము నమోదు చేయబడ్డాయి మరియు ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో ఆక్షేపించబడిన 16.03.2011 నాటి ఉమ్మడి ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్ణయించబడ్డాయి.

11. దావాను నిరూపించడానికి, భర్త తనను తాను పిడబ్ల్యు.1 గా పరీక్షించుకుని Exs.P.1 నుంచి P.20 పత్రాలను దాఖలు చేశారు. అప్పీలుదారు యొక్క వాదనను ఖండించడానికి మరియు వైవాహిక హక్కులు మరియు భరణమును పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ దాఖలు చేసిన పైన పేర్కొన్న రెండు పిటిషన్లలో తన దావాకు మద్దతుగా, ఆమె తనను తాను ఆర్.డబ్ల్యు 1, శ్రీ ఆర్.మధుసూదన్ రాజు ఆర్.డబ్ల్యు 2, శ్రీ ఎం.శరత్ బాబు, ఆర్.డబ్ల్యు 3, శ్రీ వరవరరావు ఆర్.డబ్ల్యు 4 మరియు శ్రీ జి.లక్ష్మణ్ ఆర్.డబ్ల్యు 5 గా పరీక్షించుకున్నారు. ఆమె Exs.R.1 to 12 ను దాఖలు చేసింది.

12. పైన పేర్కొన్న మౌఖిక మరియు పత్రసహిత సాక్ష్యము పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ న్యాయస్థానం అప్పీలుదారుడు/భర్త దాఖలు చేసిన దావా కొట్టివేసింది, మరియు వైవాహిక హక్కులు మరియు భరణమును పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ప్రతివాది/భార్య దాఖలు చేసిన పైన పేర్కొన్న పిటిషన్లను అనుమతించింది.

13. ఈ ఉత్తర్వుతో వ్యధితుడైన అప్పీలుదారుడు/భర్త ఈ క్రింది విధంగా వాదిస్తూ, పైన పేర్కొన్న మూడు అప్పీళ్లను దాఖలు చేశారు.

i) హిందూ ఆచారాలు మరియు సంస్కారాల ప్రకారం వివాహం జరిగిందా అని చూడడంలో కుటుంబ న్యాయస్థానం విఫలమైంది. హిందూ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలు, సప్తపది, ప్రకారం వివాహం జరగకపోతే, ఏడడుగులు, తాళి కట్టడం, మట్టెలు మొదలైనవి అనుసరించకపోతే, దానిని హిందూ ఆచారాలు మరియు సంస్కారాల ప్రకారం జరిగిన చట్టబద్ధమైన వివాహంగా

భావించలేము. ప్రస్తుత సందర్భంలో, ఈ సంప్రదాయబద్ధమైన ఆచారాలన్నీ పాటించలేదు, అందువల్ల ఆరోపించబడిన వివాహాన్ని చట్టబద్ధమైన వివాహంగా పరిగణించలేము.

ii) ప్రతివాది తరపున వాంగ్మూలం ఇచ్చిన సాక్షులు కేసును బలపర్చుకొనుటకు ఏర్పాటు చేసుకున్న సాక్షులు. వారు ఏ సందర్భంలోనూ, ముఖ్యంగా పూలదండల మార్పిడి సమయంలో, హాజరు కాలేదు.

iii) గుంటూరులోని శ్రీనివాస కళ్యాణ మంటపం వద్ద హిందూ ఆచారాలు మరియు సంస్కారాల ప్రకారం 13-09-1991న వివాహం జరిగిందని ప్రతివాది తన సాక్ష్యములో పేర్కొన్నారు, అయితే దానిని ధృవీకరించడానికి ఎటువంటి పత్రం దాఖలు చేయబడలేదు మరియు దాని గురించి ఏ సాక్షి మాట్లాడలేదు.

iv) Ex.P.10- పెళ్ళి ప్రమాణాలు మొదలైన వాటితో సహా అనేక పత్రాలను అప్పీలుదారు దాఖలు చేసినప్పటికీ కుటుంబ న్యాయస్థానం అతని వాదనను నమ్మలేదు.

v) ప్రతివాది 1993లో అప్పీలుదారుని సాహచర్యము విడిచిపెట్టి, అతనిపై ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి, ఆమె అతనిపై దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ కేసు నిర్దోషిగా ముగిసింది. ఆమె 1999 లోనే O. P. Nos.1246/2010 మరియు 1248/2010లను కూడా దాఖలు చేసింది.

vi) అన్ని పత్రాలలో అంటే Exs.P.1 నుండి P. 5, P. 11, P. 12 మొదలైన వాటిలో, ఎక్కడా అప్పీలుదారు పేరు ఆ పిల్లలకు తండ్రిగా చూపబడలేదు, తద్వారా అప్పీలుదారు ఆమె పిల్లలకు తండ్రి కాదని లేదా అతను ప్రతివాదికి చట్టబద్ధమైన భర్త కాదని స్పష్టంగా చూపిస్తుంది. ఈ అంశాలను కుటుంబ న్యాయస్థానం చర్చించింది.

vii) వైవాహిక హక్కుల పునరుద్ధరణ దరఖాస్తును డిక్రీ చేయడానికి, అప్పీలుదారు ప్రతివాదిని తిరస్కరించాడని నిరూపించాలి. ప్రస్తుత కేసులో, తాను ఆమెను విడిచిపెట్టానని నిరూపించడంలో ప్రతివాది ఘోరంగా విఫలమయ్యారు. వారి మధ్య వివాహమే లేనందున, వైవాహిక హక్కులను మంజూరు చేసే విషయము తలెత్తదు.

viii) చట్టబద్ధమైన వివాహం లేనప్పుడు, ప్రతివాదికి భరణం చెల్లించే ప్రశ్నలు తలెత్తవు.

ix) కుటుంబ న్యాయస్థానం అన్ని కేసులలో విడివిడిగా సాక్ష్యము నమోదు చేయడానికి, బదులుగా మొత్తం సాక్ష్యము కలిపి తప్పు చేసింది, ఎందుకంటే చర్యకు కారణం, వాస్తవాలు మరియు

ఉపశమనాలు వేరుగా మరియు విభిన్నంగా ఉన్నాయి. అందువల్ల, వివాదాస్పద ఉత్తర్వు తనకుతానే విరుద్ధమైనది, అందువల్ల, కుటుంబ న్యాయస్థానం విధానపరమైన అవకతవకలకు పాల్పడింది.

x) చట్టము యొక్క సెక్షన్ 18 కింద భరణం కోసం దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు నిర్వహణ యోగ్యత లేనిది, ఎందుకంటే, భార్య మరియు భర్త మధ్య చట్టబద్ధమైన వివాహం ఉండాలి అనే కారణంతో.

14. అయితే, ప్రతివాది/భార్య తరపున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ కె.ఎస్.మూర్తి, మొత్తం సాక్ష్యము పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ న్యాయస్థానం ఉమ్మడి ఉత్తర్వును జారీ చేసిందని, అందులో ఎటువంటి లోపం లేదని వాదించారు. అప్పీలుదారు తన మీద ఉన్న పోషణ మరియు ఇతర బాధ్యతలను తప్పించుకోవాలనే దురుద్దేశంతో వివాహం మరియు పిల్లల పితృత్వాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా వివాదం చేశారు. కుటుంబ న్యాయస్థానం వివాహం, పిల్లల జననం మరియు అతని ఆదాయ వనరులకు సంబంధించి నిర్దిష్ట తీర్పును ఇచ్చింది.అందువల్ల, ఇది బాగా సహేతుకమైన ఉత్తర్వు మరియు దానిలో లోపం లేదు.

15. శ్రీ ఎ.సూర్యనారాయణ, అప్పీలుదారు తరపున న్యాయవాది మరియు శ్రీ కె.ఎస్.మూర్తి, ప్రతివాది తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది తమ సమర్పణలను విస్తృతంగా చేశారు. శ్రీ ఎ.సూర్యనారాయణ, న్యాయవాది గౌరవనీయ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం మరియు ఇతర న్యాయస్థానాలు ఈ క్రింది తీర్పులలో నిర్దేశించిన సూత్రంపై ఆధారపడ్డారు.

i) సీమా వర్సెస్ కె.ఎస్.జయగోపాల్; ii) రవీంద్ర సుఖ్దేవ్ ఘుడ్గే వర్సెస్ స్వాతి రవీంద్ర ఘుడ్గే; iii) బలరామ్ యాదవ్ వర్సెస్ ఫుల్మనియా యాదవ్; iv) శ్రీ కాంటే పూర్ణచందర్ వర్సెస్ శ్రీమతి కాంటే సుమలత్; v) షెర్లీ వర్సెస్ సుకుమారి అమ్మ; vi) డా.జగ్ మిట్టర్ సైన్ భగత్ వర్సెస్ డైరెక్టర్ ఆరోగ్య సేవలు, హర్యానా; (vii) 13.01.2015 నాటి ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా; (viii) దుర్గేష్ శర్మ వర్సెస్ జయశ్రీ; ix) దావల్సాబ్ వర్సెస్ ఖజాసాబ్; x) ధురంధార్ ప్రసాద్ సింగ్ వర్సెస్ జై ప్రకాష్ విశ్వవిద్యాలయం; xi) M/s.ఎంజసీ ప్రాపర్టీ వర్సెస్ కర్ణాటక రాష్ట్రం; xii) హర్షద్ చిమన్ లాల్ మోడీ వర్సెస్ DLF యూనివర్సల్; xiii) శ్రీమతి జి.సిజల వర్సెస్ ఎం.ప్రభు; xiv) సుగుణ (మరణించిన) వర్సెస్ రాధా; xv) శ్రీమతి. చన్నమ్మ వర్సెస్ శ్రీ బెల్లప్ప; xvi) మౌసామి చక్రవర్తి వర్సెస్ సుబ్రతా గుహ రాయ్; xvii) ఆర్.అనిత మార్జినిక్ వర్సెస్ ఆర్.అన్నాదురై; xviii) వినీత్ కుమార్ బెహ్లా వర్సెస్ శ్రీమతి. రుచి; xix) వీణా రాణి వర్సెస్ జగదీష్ మిట్టర్ మోహన్; xx) జైపాల్ వర్సెస్ సుర్భి; xxi) మంజీత్ సింగ్ వర్సెస్ పార్సన్ కౌర్; xxii) అరుణ్ కుమార్ బేడీ వర్సెస్ అంజనా బేడీ; xxiii) అబ్బాయొల్ల ఎం.సుబ్బారెడ్డి వర్సెస్ పద్మమ్మ; xxiv) సబేరా బేగం వర్సెస్ జి.ఎం.అన్సారి; xxv)

పోపట్ మరియు కోటేచా ప్రాపర్టీ వర్సెస్ స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా స్టాఫ్; xxvi) మన్మీత్ కౌర్ వర్సెస్ హర్మీత్ కౌర్; xxvii) ఎ.గున్నా రావు వర్సెస్ తారా బెహరానీ; xxviii) పండిట్ ఉషా కోల్హే వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం; xxix) అజయ్ కెఆర్. గోషాల్ మొ. వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం మరియు xxx) బి.ఎన్. కమలనాథ రెడ్డి వర్సెస్ ముని వెంకటప్ప.

16. శ్రీ కె.ఎస్.మూర్తి, సీనియర్ న్యాయవాది చలమ్మ వర్సెస్ తిలగ పై ఆధారపడ్డారు.

17. పైన పేర్కొన్న ఇరు పక్షాల సమర్పణల ద్వారా తెలిసేదేమంటే, అప్పీలుదారు/భర్త ప్రకారం ఇది అప్పీలుదారు మరియు ప్రతివాది మధ్య చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కాదని; కేవలం దండల మార్పిడి మాత్రమే అని వెల్లడిస్తాయి. వారు సంయుక్త ప్రకటన కూడా చేశారు. హిందూ శాసనము ప్రకారం అవసరమైన మరియు సంబంధిత వేడుకలు సప్తపది, ఏడడుగులు వేయడం, తాళి కట్టడం, మెట్టెలు తొడగటం వంటివి నిర్వహించబడలేదు. అందువల్ల, హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 నిబంధనల ప్రకారం ఇది చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కాదు. తద్వారా అతను వివాహాన్నే వివాదం చేస్తున్నాడు. పిల్లల జననం గురించి కూడా ఆయన వివాదం చేస్తున్నా . అతని ప్రకారం, ప్రతివాది మరియు ఆమె పిల్లలకు పోషణకు అర్హత లేదు. వివాహం చెల్లుబాటు కాదని, ప్రతివాది భార్యగా వైవాహిక హోదా కోసం ఎటువంటి ప్రయోజనాన్ని పొందటానికి అర్హత లేదని ప్రకటించాలని అతను కోరాడు.

18. పైన పేర్కొన్న వాదనల దృష్ట్యా, అప్పీలుదారు/భర్త సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 లోని ఆర్డర్ XXXIIA రూల్ 2A మరియు కుటుంబ న్యాయస్థానాల చట్టము, 1984 లోని సెక్షన్ 7 (బి) ; ఆర్డర్ VII రూల్స్ 1 మరియు 2, సెక్షన్-26 కింద పైన పేర్కొన్న O.S.NO.167/2002 దావాను 20.11.2002న కుటుంబ న్యాయస్థానం, సిటీ సివిల్ కోర్ట్, హైదరాబాద్ ముందు దాఖలు చేశారని గమనించడం సముచితం.

19. కుటుంబ న్యాయస్థానాల చట్టము, 1984 లోని సెక్షన్ 7 అధికార పరిధికి సంబంధించినది మరియు కేసును మెరుగ్గా ఆకళించుకొనుటకు అది పునరుత్పత్తి చేయబడింది. వివాహం మరియు కుటుంబ వ్యవహారములకు సంబంధించిన వివాదాలలో సయోధ్యను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సంబంధించిన వివాదాలు వేగవంతంగా పరిష్కారాన్ని పొందడానికి కుటుంబ న్యాయస్థానాల ఏర్పాటు చేయడం ఈ కుటుంబ న్యాయస్థానాల చట్టము, 1984 యొక్క లక్ష్యం.

20. O.P.No.1246/2010 మరియు O.P.No.1248/2010 లో అప్పీలుదారు/భర్త దాఖలు చేసిన కౌంటర్ లో, అతను ఎల్లప్పుడూ వివాహం కోసం లేదా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం అనవసర

ఖర్చులను భరిస్తున్నాడని వాదించాడు. ప్రతివాది కట్నం పట్ల మొగ్గు చూపలేదు. అటువంటి నియమం మరియు ప్రతివాదికి తెలిసినవాడై తమ వివాహాన్ని ఏర్పాటు చేయడంలో కీలక పాత్ర పోషించిన వ్యక్తి ప్రతివాది యొక్క స్నేహితుడి జోక్యం కారణంగా, అప్పీలుదారుడి సూచన మేరకు, అతను ఆ వ్యక్తితో కలిసి గుంటూరు వెళ్ళాడు. ప్రతివాదితో లాంఛనంగా చర్చల తరువాత, వివాహానికి సంబంధించి తన భావజాలాన్ని ప్రతివాదికి తెలియజేసిన తరువాత, ఆమె అంగీకరించిన తరువాత, అతను ప్రతివాదిని వివాహం చేసుకోవడానికి ఒప్పుకున్నాడు. అంగీకరించిన అవగాహన ప్రకారం, వివాహానికి పెద్దగా ఆడంబరం లేదు లేదా వివాహానికి ఖర్చు చేయాల్సిన అవసరం లేదు. స్నేహితులు మరియు ప్రతివాది తల్లిదండ్రుల సమక్షంలో, అతను పూల దండల మార్పిడి ద్వారా ప్రతివాదిని వివాహం చేసుకున్నాడు మరియు వివాహం కోసం హిందూ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాల ప్రకారం ఇతర వేడుకలు నిర్వహించబడలేదు. ఇది పూర్తిగా సాదాసీదాగా జరిగిన వివాహం. వివాహం చాలా సరళమైన పద్ధతిలో జరిగింది, కాబట్టి ప్రతివాది తల్లిదండ్రులు ఇచ్చే ఇంటి సామాన్లు మరియు బహుమతులు మొదలైన వాటి విషయము తలెత్తదు. ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు పాటించకుండా ఇంత సరళమైన పద్ధతిలో వివాహాన్ని నిర్వహించడానికి అతని తల్లిదండ్రులు కూడా వ్యతిరేకించారు. వివాహంలో అతనికి మరియు ప్రతివాదికి మధ్య 13.09.1991 లో ఒక సాధారణ లేఖ అమలు చేయబడింది మరియు ప్రతివాదికి కనీసం "పసుపు తాడు" కట్టే సందర్భం లేకుండా వివాహం చాలా సీదాసాదాగా జరిగింది. అటువంటి భావజాలం క్రింద, వివాహం జరిగింది.

21. అతను మహబూబ్ నగర్ లో పి.జి.కాలేజీ లో లెక్చరర్ గా ఉద్యోగం చేస్తున్నందున, వివాహం తరువాత అతను ఆ స్థలంలో కుటుంబాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నానని వాదించాడు. అందువల్ల, పేర్కొన్న కౌంటర్ లో మరియు పేర్కొన్న దావాలో వివాహం జరుగడం గురించి అతను నిస్సందేహంగా పేర్కొన్నాడు.

22. శ్రీ రాజేంద్ర ప్రసాద్ అనే ఉమ్మడి స్నేహితుడి ద్వారా తాను ప్రతివాదిని కలుసుకున్నానని ఆయన వాదించినప్పటికీ, శ్రీ రాజేంద్ర ప్రసాద్ ను సాక్షిగా విచారించడంలో విఫలమయ్యాడు. శ్రీ ఇ.వెంకట్ రెడ్డి, శ్రీ వి.గంగాధర రావు, పోలిట్ బ్యూరో సభ్యులు మరియు శ్రీ దశరథ 13.09.1991 నాటి ప్రకటనపై సంతకం చేసారని కూడా ఆయన వాదించాడు, వారిలో ఎవరినైనా విచారించడంలో అతను విఫలమయ్యాడు.

23. హిందూ ఆచారాలు,సంప్రదాయాల ప్రకారం తనకు, ప్రతివాదికి మధ్య చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం లేదని, సప్తపది, తాళి కట్టడం, మెట్టెలు తొడగటం వంటి వేడుకలు జరగలేదని అప్పీలుదారు

వాదించారు. అందువల్ల, ప్రతివాదితో అతని వివాహం చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కాదు మరియు ఇది హిందూ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాల ప్రకారం వివాహం కాదు.

24. అయితే, ప్రతివాది/భార్య ప్రకారం, అది పెద్దలచే ఏర్పాటు చేసుకున్న వివాహం అని, వివాహం అనేది పెద్దలు మరియు శ్రేయోభిలాషుల సమక్షంలో, శ్రీనివాస కళ్యాణ మంటపం వద్ద 13.09.1991 న నిర్వహించబడినది. అందువల్ల, చట్టబద్ధంగా ఆమోదయోగ్యమైన సాక్ష్యము సమర్పించడం ద్వారా దానిని నిరూపించే బాధ్యత అప్పీలుదారుపై ఉంటుంది. ప్రస్తుత కేసులో, పైన పేర్కొన్న దావా మరియు కౌంటర్లలో వాదంలో ఒకటే తిరస్కరణ మరియు ఊరికే ఆరోపణలు చేయడం మినహా, అతను దానిని నిరూపించడంలో , తన బాధ్యతను తీర్చుకోవడంలో విఫలమయ్యాడు.

25. డాలీ రాణి వర్సెస్ మనీష్ కుమార్ చాంచల్ లో గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం తేదీ: 19.04.2024 నాటి తీర్పు ద్వారా, హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 సెక్షన్ 7 ప్రకారం, అవసరమైన వేడుకలకు అనుగుణంగా చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం పై చర్చించే అవకాశం వచ్చింది . సంబంధిత పేరాలు క్రింద పొందుపరచబడ్డాయి:

సెక్షన్ 7 క్రింది విధంగా ఉంది:

“7. హిందూ వివాహ వేడుకలు:- (1) హిందూ వివాహాన్ని అందలి ఏ ఒక పక్షం వారి సంప్రదాయబద్ధమైన ఆచారాలు మరియు వేడుకలకు అనుగుణంగా జరుపుకోవచ్చు. (2) అటువంటి ఆచారాలు మరియు వేడుకలలో సప్తపది (అంటే, పవిత్ర అగ్ని ముందు వరుడు మరియు వధువు కలిసి ఏడడుగులు వేయడం) ఉన్న చోట, ఏడవ అడుగు వేసినప్పుడు వివాహం పూర్తవుతుంది మరియు కట్టడి చేస్తుంది.”

ఈ చట్టము సెక్షన్ 7 హిందూ వివాహ వేడుకల గురించి మాట్లాడుతుంది. సబ్-సెక్షన్ (1) "శాస్త్రోక్తమైన" పదాన్ని ఉపయోగిస్తుంది. "శాస్త్రోక్తమైన" అనే పదానికి అర్థం సరైన విధంగా వేడుకలతో వివాహాన్ని నిర్వహించడం అని అర్థం. వివాహం తగు విధముగా వేడుకలతో మరియు తగు విధముగా రూపంలో జరిగే వరకు, దానిని "శాస్త్రోక్తమైనది" అని చెప్పలేము. ఇంకా, సెక్షన్ 7 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రకారం, అటువంటి ఆచారాలు మరియు వేడుకలలో సప్తపది, అంటే, పవిత్ర అగ్ని ముందు వరుడు మరియు వధువు కలిసి ఏడడుగులు వేస్తే, వివాహం పూర్తవుతుంది ఏడవ అడుగు వేసినప్పుడు కట్టడి చేస్తుంది. అందువల్ల, హిందూ వివాహ వేడుకలకు వర్తించే అవసరమైన వేడుకలు ఆచారాలు లేదా వాడుకకు అనుగుణంగా ఉండాలి మరియు సప్తపది తీసుకున్న చోట, మరియు ఏడవ

అడుగు వేసినప్పుడు వివాహం పూర్తవుతుంది. మరియు కట్టడి చేస్తుంది. వర్తించే ఆచారాలు లేదా సంప్రదాయాలు, సప్తపది వంటివి ఉండి, ఆ వేడుకలకు అనుగుణంగా హిందూ వివాహం జరగకపోతే, ఆ వివాహం హిందూ వివాహంగా పరిగణించబడదు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, చట్టము ప్రకారం చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కోసం, అవసరమైన వేడుకలు నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది మరియు ఒక సమస్య/వివాదం తలెత్తినప్పుడు చెప్పిన వేడుక జరిగిన రుజువు ఉండాలి. పార్టీలు అటువంటి వేడుక జరుపుకోకపోతే, చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం హిందూ వివాహం ఉండదు మరియు అవసరమైన వేడుకలు నిర్వహించనప్పుడు ఒక సంస్థ ద్వారా ధృవీకరణ పత్రం జారీ చేయడం, పార్టీలకు ఏ విధమగు వైవాహిక హోదాను ధృవీకరించదు లేదా హిందూ శాసనము ప్రకారం వివాహాన్ని స్థిరపరచదు.

చట్టము సెక్షన్ 8 క్రింది విధంగా ఉంది:

"8. హిందూ వివాహాల నమోదు:- (1) హిందూ వివాహాల రుజువును సుకరము చేయు ఉద్దేశ్యంతో, అటువంటి వివాహానికి సంబంధించిన పార్టీలు తమ వివాహానికి సంబంధించిన వివరాలను, సూచించిన విధంగా మరియు షరతులకు లోబడి ఆ ప్రయోజనం కోసం ఉంచిన హిందూ వివాహ రిజిస్టర్లో నమోదు చేయవచ్చని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నియమాలను రూపొందించవచ్చు.

(2) ఉప-విభాగం (1) లో ఎలా ఉన్నప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, అలా చేయడం అవసరమని లేదా ప్రయోజనకరమని అభిప్రాయపడితే, ఉప-విభాగం (1) లో సూచించిన వివరాలను నమోదు చేయడం రాష్ట్రంలో లేదా దాని యొక్క ఏదైనా భాగంలో, అన్ని సందర్భాల్లో లేదా పేర్కొనబడిన సందర్భాల్లో తప్పనిసరి చేయవచ్చు, మరియు అటువంటి ఆదేశం జారీ చేయబడిన చోట, ఈ విషయంలో చేసిన ఏదైనా నియమాన్ని ఉల్లంఘించే ఏ వ్యక్తికైనా ఇరవై ఐదు రూపాయల వరకు జరిమానా విధించబడుతుంది.

(3) ఈ విభాగం కింద రూపొందించిన అన్ని నియమాలు, అవి రూపొందించబడిన వెంటనే, రాష్ట్ర శాసన సభ ముందు ఉంచాలి.

(4) హిందూ వివాహ రిజిస్టర్ సహేతుకమైన అన్ని సమయాల్లో తనిఖీ కోసం తెరిచి ఉంచాలి, మరియు అందులో ఉన్న ప్రకటనలు సాక్ష్యముగా తీసుకోదగినవి మరియు దరఖాస్తు చేస్తే, దాని నుండి ధృవీకరించబడిన సారాంశాలు, రిజిస్ట్రార్ సూచించిన రుసుమును అతనికి చెల్లించిన తరువాత ఇవ్వాలి.

(5) ఈ విభాగంలో ఏమి ఉన్నప్పటికీ, ఏదైనా హిందూ వివాహం యొక్క చెల్లుబాటు నమోదు చేయడంలో లోపము వల్ల ఏ విధంగానూ ప్రభావితం కాదు.”

చట్టము సెక్షన్ 8 ప్రకారం, చట్టములోని నిబంధనల ప్రకారం వివాహం చేసుకున్న ఇద్దరు హిందువులు, అవసరమైన వేడుకల నిర్వహణకు సంబంధించి అందులో పేర్కొన్న షరతులను నెరవేర్చినట్లయితే, వారి వివాహాన్ని నమోదు చేసుకోవచ్చు. సెక్షన్ 7 ప్రకారం వివాహం జరిగినప్పుడు మాత్రమే, సెక్షన్ 8 కింద వివాహం నమోదు చేయబడుతుంది. అవసరమైన వేడుకల ద్వారా ఇద్దరు హిందువుల మధ్య జరిగే వివాహాల నమోదుకు సంబంధించిన నిబంధనలను రూపొందించే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఉంది. రిజిస్ట్రేషన్ యొక్క ప్రయోజనం ఏమిటంటే, వివాదాస్పద కేసులో వివాహం యొక్క వాస్తవాన్ని రుజువు చేయడానికి ఇది వీలు కల్పిస్తుంది. కానీ సెక్షన్ 7 ప్రకారం వివాహం జరగకపోతే, రిజిస్ట్రేషన్ వివాహానికి చట్టబద్ధతను ఇవ్వదు. పైన పేర్కొన్న నిబంధన ప్రకారం హిందూ వివాహాల నమోదు అనేది హిందూ వివాహానికి రుజువును సులభతరం చేయడానికి మాత్రమే అని మేము గమనించాము. అయితే దాని కోసం, చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం హిందూ వివాహం ఉండాలి, ఎందుకంటే పేర్కొన్న నిబంధనకు అనుగుణంగా పార్టీల మధ్య వివాహ వేడుక జరిగి ఉండాలి. చట్టము సెక్షన్ 5 ప్రకారం చెల్లుబా అయ్యే హిందూ వివాహానికి అవసరమైన షరతులను పార్టీలు పాటించినప్పటికీ, చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం "హిందూ వివాహం" అంటే, అటువంటి వివాహాన్ని శాస్త్రోక్తంగా చేయడం లేకపోతే, శాసనము దృష్టిలో హిందూ వివాహం ఉండదు. చెల్లుబాటు అయ్యే హిందూ వివాహం లేనప్పుడు, వివాహ నమోదు అధికారి చట్టము సెక్షన్ 8 నిబంధనలు ప్రకారం అటువంటి వివాహాన్ని నమోదు చేయలేరు. అందువల్ల, ఆ జంట వివాహం చేసుకుందని పేర్కొంటూ ధృవీకరణ పత్రం జారీ చేయబడి, చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం వివాహ వేడుక నిర్వహించబడకపోతే, సెక్షన్ 8 కింద అటువంటి వివాహాన్ని నమోదు చేయడం వల్ల ఆ వివాహానికి ఎటువంటి చట్టబద్ధతను ఇవ్వదు. చట్టము సెక్షన్ 8 కింద వివాహాన్ని నమోదు చేయడం అనేది చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం పార్టీలు చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహ వేడుకకు పాల్పడ్డాయని నిర్ధారించడానికి మాత్రమే. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, వివాహాల ధృవీకరణ పత్రం అనేది అటువంటి వివాహం జరిగినప్పుడు మాత్రమే హిందూ వివాహం యొక్క చెల్లుబాటుకు రుజువు, మరియు అస్సలే వివాహ వేడుక జరగని సందర్భంలో కాదు.

మేము ఇంకా గమనించిందేమంటే, హిందూ వివాహం ఒక మతకర్మ అని, దానికి పవిత్రమైన స్వభావం ఉందని హిందూ వివాహంలో సప్తపది సందర్భంలో, ఋగ్వేదం ప్రకారం, ఏడవ అడుగు (సప్తపది) పూర్తి చేసిన తరువాత వరుడు తన వధువుతో ఇలా అంటాడు, "ఏడడుగులతో మనం

స్నేహితులం (సఖా) అయ్యాం, నేను నీతో స్నేహాన్ని కలిగి ఉందును గాక, నేను నీ స్నేహం నుండి వేరుపడను గాక." భార్య తనలో సగం (అర్ధాంగి) గా పరిగణించబడుతుంది, కానీ ఆమె స్వంత గుర్తింపుతో అంగీకరించబడాలి మరియు వివాహంలో సహ-సమాన భాగస్వామిగా పరిగణించబడుతుంది. వివాహంలో "బెటర్ హాఫ్" లాంటిది ఏదీ లేదు, కానీ వివాహంలో జీవిత భాగస్వాములు సగం సమానులుగా ఉంటారు. హిందూ శాసనములో, ఇప్పటికే పేర్కొన్నట్లుగా, వివాహం అనేది ఒక మతకర్మ లేదా సంస్కారం. ఇది కొత్త కుటుంబానికి పునాది.

శతాబ్దాలు గడిచేకొద్దీ, చట్టము అమలులోకి రావడంతో, భార్యాభర్తల మధ్య చట్టబద్ధంగా ఆమోదించబడిన ఏకైక సంబంధం ఏకస్వామ్యమే. ఈ చట్టము బహుభర్తృత్వం మరియు బహుభార్యత్వం మరియు అటువంటి అన్ని ఇతర రకాల సంబంధాలను స్పష్టంగా విస్మరించింది. వివిధ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలతో ఒకే రకమైన వివాహం ఉండాలనేది కూడా పార్లమెంటు ఉద్దేశం ఆ విధంగా, ఈ శాసనము 18-05-1955వ తేదీన అమల్లోకి వచ్చినప్పుడు, ఇది హిందువులలో 12 వివాహాలకు సంబంధించిన చట్టాన్ని సవరించి క్రోడీకరించింది. ఈ చట్టము హిందువులను మాత్రమే కాకుండా లింగాయత్లు, బ్రహ్మోలు, ఆర్యసామాజిస్టులు, బౌద్ధులు, జైనులు మరియు సిక్కులను కూడా కలిగి ఉంది, వారు హిందూ అనే పదం యొక్క విస్తారమైన అర్థంలో వచ్చే చెల్లుబాటు అయ్యే హిందూ వివాహంలోకి ప్రవేశించవచ్చు.

చట్టము సెక్షన్ 4 ముఖ్యమైనది మరియు ఇది చట్టానికి ప్రధాన ప్రభావాన్ని ఇస్తుంది మరియు ఇది చట్టాలు, ఆచారము లేదా వాడుక రూపంలో ఉన్న చట్టానికి విరుద్ధమైన అన్ని చట్టాలను రద్దు చేస్తుంది. వాస్తవానికి, ఈ విభాగం ప్రత్యేకించి చట్టంలో వేరుగా చూపని దేనినైనా, కూడా కాపాడుతుంది. తక్షణ సూచన కోసం, చట్టము సెక్షన్ 4 క్రింది విధంగా సంగ్రహించబడింది:

"4. చట్టము ప్రధాన ప్రభావం- ఈ చట్టములో స్పష్టంగా తెలిపినవి మినహా- (ఎ) ఈ చట్టము ప్రారంభానికి వెంటనే ముందు అమలులో ఉన్న హిందూ చట్టము ఏదైనా వచనం, నియమం లేదా వ్యాఖ్యానం లేదా ఆ చట్టములో భాగంగా ఏదైనా సంప్రదాయం లేదా వాడుక ఈ చట్టములో నిబంధన చేయబడిన ఏ అంశానికి సంబంధించినదైనా ప్రభావం చూపదు; (బి) ఈ చట్టము ప్రారంభానికి వెంటనే ముందు అమలులో ఉన్న ఏదైనా ఇతర చట్టము, ఈ చట్టములో ఉన్న ఏవేని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉంటే, ప్రభావం చూపదు.

ఫలితంగా, చట్టము యొక్క నిబంధనల ప్రకారం ఇద్దరు వ్యక్తుల కలయిక, హిందూ వివాహం ద్వారా వారి సమాజంలో భార్యాభర్తలుగా ఉండే హోదాను మరియు స్వభావాన్ని ఇస్తుంది. సరైన

మరియు తగిన వేడుకలతో మరియు సూచించిన రూపంలో వివాహం నిర్వహించబడకపోతే లేదా జరుపుకోకపోతే ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీని భార్యాభర్తలుగా పరిగణించలేము కాబట్టి ఈ హోదా ప్రాముఖ్యత కలిగి ఉంటుంది. చట్టములోని నిబంధనల ప్రకారం శాస్త్రోక్తముగా వివాహం జరుపుకోకపోతే చట్టము నిబంధనలు ప్రకారం చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహ వేడుక లేకుంటే, ప్రస్తుత సందర్భంలో వలె, ఇరుపక్షాల మధ్య వివాహం తరువాత జరగాల్సి ఉన్నప్పుడు ఒక పురుషుడు మరియు ఒక స్త్రీ ఒకరికొకరు భార్యాభర్తల హోదా పొందలేరు. పై నేపథ్యంలో, ఒకరికొకరి మధ్య ఊహాత్మక వివాహంతో భార్యాభర్తల హోదా కోరుకునే యువకులు మరియు మహిళల అలవాటును మేము ఖండిస్తున్నాము.

ప్రత్యేక వివాహ చట్టం, 1954 లోని నిబంధనల ప్రకారం ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ భార్యాభర్తలుగా హోదాను పొందగలరు అనడంలో సందేహం లేదు. 1954 ప్రత్యేక వివాహ చట్టం హిందువులకు మాత్రమే పరిమితం కాలేదు. జాతి, కులం లేదా మతంతో సంబంధం లేకుండా ఏ పురుషుడు మరియు స్త్రీ అయినా ప్రత్యేక వివాహ చట్టం, 1954 లోని నిబంధనల ప్రకారం భార్యాభర్తల హోదాను పొందవచ్చు, అయితే, ఆ చట్టం (హిందూ వివాహ చట్టం, 1955) లోని నియమాల ప్రకారం, పేర్కొన్న చట్టము సెక్షన్ 5 కింద సూచించిన షరతులకు అనుగుణంగా ఉండటమే కాకుండా, చట్టం యొక్క సెక్షన్ 7 ప్రకారం కూడా జంట వివాహాన్ని జరుపుకోవాలి. చట్టము సెక్షన్ 7 ప్రకారం అటువంటి వివాహం లేనప్పుడు, ఏ సంస్థ జారీ చేసిన ధృవీకరణ పత్రానికైనా చట్టపరమైన పరిణామం లేదు. ఇంకా, చట్టము సెక్షన్ 8 కింద మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన నిబంధనల ఆ ప్రకారం జరగని వివాహ నమోదు హిందూ వివాహానికి సాక్ష్యము కాదు మరియు భార్యాభర్తల హోదాను కూడా ఇవ్వదు.

ఇటీవలి సంవత్సరాలలో, "ఆచరణాత్మక ప్రయోజనాల" కోసం, భవిష్యత్ తేదీలో తమ వివాహాన్ని శాస్త్రోక్తంగా జరుపుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో, ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ ప్రస్తుత కేసులో వలె, వారి వివాహం జరిగిన రుజువుగా ఇవ్వబడినదై ఉండవచ్చుననే ఒక పత్రము ఆధారంగా చట్టము సెక్షన్ 8 కింద తమ వివాహాన్ని నమోదు చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించే అనేక సందర్భాలను మనం చూశాము. మేము ఇప్పటికే గమనించినట్లుగా, వివాహాల రిజిస్ట్రార్ ముందు వివాహ నమోదు మరియు ధృవీకరణ పత్రం జారీ చేయబడితే ఆ తరువాత పార్టీలు హిందూ వివాహాన్ని 'శాస్త్రోక్తంగా' చేశాయని ధృవీకరించలేదు. "సమయాన్ని ఆదా చేయడానికి" మరియు వివాహ వేడుకను లాంఛనప్రాయంగా పెండింగ్లో ఉంచడానికి ఇరుపక్షాలు ఎవరైనా పని చేస్తున్న విదేశాలకు వలస వెళ్లడానికి వీసా కోసం

దరఖాస్తు చేయడానికి యువ జంటల తల్లిదండ్రులు వివాహాన్ని నమోదు చేయడానికి అంగీకరిస్తారని మేము గమనించాము. ఇటువంటి పద్ధతులను అణచివేయాలి. భవిష్యత్ తేదీలో అలాంటి వివాహం జరగకపోతే పర్యవసానంగా ఏమి జరుగుతుంది? అప్పుడు పార్టీల పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది? చట్ట ప్రకారం వారు భార్యాభర్తలేనా, సమాజంలో అటువంటి హోదాను పొందగలరా?

ఇప్పటికే గుర్తించినట్లుగా, హిందూ వివాహం అనేది ఒక సంస్కారం మరియు ఒక మతకర్మ, దీనికి భారతీయ సమాజంలో గొప్ప విలువ కలిగిన వ్యవస్థగా దాని హోదాను ఇవ్వాలి. చెల్లుబాటు అయ్యే హిందూ వివాహం వలన జన్మించిన పిల్లలు చట్టబద్ధమైనవారు, అందువల్ల వారికి చట్టములో పూర్తి హక్కులు ఉన్నాయి. సమాజంలో వివాహానికి వెలుపల జన్మించిన చట్టవిరుద్ధమైన పిల్లలు చట్టబద్ధమైన పిల్లలతో సమానమైన హోదా కోసం ఆరాటపడే దుర్బలత్వం గురించి చర్చించడానికి ఇది మాకు సందర్భం కాదు. అందువల్ల, యువకులు మరియు మహిళలు వివాహ వ్యవస్థలోకి ప్రవేశించే ముందు దాని గురించి మరియు భారతీయ సమాజంలో ఆ సంస్థ ఎంత పవిత్రమైనదో లోతుగా ఆలోచించాలని మేము కోరుతున్నాము. వివాహం అనేది 'పాట మరియు నృత్యం' మరియు 'వైనింగ్ మరియు డైనింగ్' (త్రాగుడు మరియు తినడం) కోసం జరిగే కార్యక్రమం కాదు లేదా ఆ తరువాత క్రిమినల్ చర్యలను ప్రారంభించే అవకాశం ఉండే అనవసరమైన ఒత్తిడి ద్వారా కట్నం మరియు బహుమతులను డిమాండ్ చేసి, మార్పిడి చేసుకునే సందర్భం కాదు. వివాహం అనేది వాణిజ్య లావాదేవీ కాదు.భారతీయ సమాజం యొక్క ప్రాథమిక విభాగమైన, భవిష్యత్తులో అభివృద్ధి చెందే కుటుంబం కోసం, భార్యాభర్తల హోదాను పొందే పురుషుడు మరియు స్త్రీ మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుకోవడానికి ఇది ఒక దృఢమైన పునాది కార్యక్రమం. హిందూ వివాహం సంతానోత్పత్తిని సులభతరం చేస్తుంది, కుటుంబ విభాగాన్ని ఏకీకృతం చేస్తుంది మరియు వివిధ వర్గాలలో సౌభ్రాతృత్వ స్ఫూర్తిని పటిష్టం చేస్తుంది. అన్నింటికంటే, వివాహం పవిత్రమైనది, ఎందుకంటే ఇది ఇద్దరు వ్యక్తుల జీవితకాల, గౌరవాన్ని ధృవీకరించే, సమానమైన, ఏకాభిప్రాయం మరియు ఆరోగ్యకరమైన కలయికను ఇస్తుంది. ఇది వ్యక్తికి మోక్షాన్ని అందించే సంఘటనగా పరిగణించబడుతుంది, ముఖ్యంగా ఆచారాలు మరియు వేడుకలు నిర్వహించినప్పుడు. ఆచారబద్ధమైన వేడుకలు, వాటితో ముడిపడిన భౌగోళిక మరియు సాంస్కృతిక వైవిధ్యాలతో కూడిన, ఒక వ్యక్తి యొక్క ఆధ్యాత్మిక అస్తిత్వాన్ని శుద్ధి చేస్తాయి మరియు మారుస్తాయని చెబుతారు.

వివాహిత జంట జీవితంలోని ఈ సంఘటన యొక్క భౌతిక మరియు ఆధ్యాత్మిక అంశాలను రెండింటినీ హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 సత్య నిష్టతో గుర్తిస్తుంది. వివాహిత జంట హోదాను

ప్రదానం చేయడానికి మరియు వ్యక్తిగత హక్కులను మరియు అందరికీ వర్తించే హక్కులను గుర్తించడానికి వివాహాల నమోదుకు ఒక యంత్రాంగాన్ని అందించడంతో పాటు, ఈ చట్టములో ఆచారాలు మరియు వేడుకలకు ప్రత్యేక స్థానం ఇవ్వబడింది. దరిమిలా, హిందూ వివాహాన్ని శాస్త్రోక్తంగా జరపడానికి క్లిష్టమైన షరతులను పట్టుదలతో, ఖచ్చితంగా, మతపరంగా అనుసరించాలని నిర్దేశిస్తుంది. పవిత్రమైన ప్రక్రియ యొక్క ఆవిర్భావం చిన్నవిషయం కాకపోవడానికి ఇదే కారణం. హిందూ వివాహ చట్టము, 1955 లోని సెక్షన్ 7 ప్రకారం సంప్రదాయబద్ధమైన ఆచారాలు మరియు వేడుకలను నిజాయితీగా నిర్వహించడం మరియు పాల్గొనడం అనేది వివాహిత జంటలు మరియు వేడుకకు అధ్యక్షత వహించే పూజారులందరూ నిర్ధారించుకోవాలి.

హిందూ వివాహంలో పార్టీలు ఒకరికొకరు చేసుకునే వాగ్దానాలు మరియు ఎప్పటికీ స్నేహితులుగా ఉంటామని వారు తీసుకున్న ప్రమాణం జీవిత భాగస్వాముల మధ్య జీవితకాల నిబద్ధతకు పునాది వేస్తాయి, వీటిని వారు గ్రహించాలి. దంపతులు ఒకరికొకరు అలాంటి నిబద్ధతకు కట్టుబడి ఉంటే, విడాకులు లేదా విడాకులకు దారితీసే వివాహాల విచ్ఛిన్నం కేసులు చాలా తక్కువగా ఉంటాయి[1]."

26. గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన పైన పేర్కొన్న సూత్రం దృష్ట్యా, కేసు వాస్తవాలకు వస్తే, పైన చర్చించినట్లుగా, అప్పీలుదారు/భర్త వివాహాన్ని వివాదం చేసినప్పటికీ, అతను పెళ్ళి ప్రమాణం Ex.P.10 తప్ప మౌఖికంగా మరియు పత్రరూపంగా ఏదైనా సాక్ష్యము సమర్పించడంలో విఫలమయ్యాడు. మరోవైపు, ప్రతివాది/భార్య Exs.R.1, R.2 వివాహ ఫోటో, Ex.R.3 వివాహ ఫోటోల కాపీలను దాఖలు చేశారు. ఆమె ఒకరికొకరు తెలిసిన మరియు ఈ వివాహంలో పాల్గొన్న RWs.2 నుండి 5, పెద్దలు/శ్రేయోభిలాషులను కూడా పరీక్షించింది. అందువల్ల, మొత్తం సాక్ష్యము మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకున్న కుటుంబ న్యాయస్థానం, అప్పీలుదారు/భర్త దాఖలు చేసిన దావాను కొట్టివేసి, వైవాహిక హక్కులను పునరుద్ధరించాలని మరియు నిర్వహణ కోరుతూ ప్రతివాది/భార్య దాఖలు చేసిన అసలు పిటిషన్లను అనుమతించింది.

27. కుటుంబ న్యాయస్థానం అప్పీలుదారు వాదనలు, చీఫ్ ఎగ్జామినేషన్ మరియు క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో ఒప్పుకున్న అడ్మిషన్లను సూచించింది. అప్పీలుదారుడు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ

[1] □□□□□□, □□□□□□. "□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□". □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□, □□. 17, □□□.2, 1987, pp.169-82

ప్రాంగణానికి, అంటే మలక్ పేట నుండి ఎఫ్-28 క్వార్టర్స్ కు మారారని, ప్రతివాది మొదటి బాలుడుకు 07.1.1993 లో జన్మనిచ్చారని మరియు రెండవ బాలుడు 02.06.1994 లో గుంటూరులో జన్మించారని ఆయన అంగీకరించారు. ఒక సందర్భంలో తన కుమారుడి పుట్టినరోజును తాను జరుపుకున్నానని ఆయన అంగీకరించారు. వారు విడివిడిగా నివసిస్తున్నందున, వారు ప్రతివాది అదుపులో ఉన్నందున అతను తన పిల్లల బాధ్యతను పంచుకోలేదు.

28. వివాహం పరిపూర్ణమయిందని మరియు వారికి ఇద్దరు పిల్లలు -- స్పందన్ మరియు సూర్య – జన్మించారని, ప్రతివాది/భార్య వాదనలను అప్పీలుదారు ప్రత్యేకంగా ఖండించలేదని కూడా విజ్ఞులైన ఫ్యామిలీ కోర్ట్ గమనించింది. విజ్ఞులైన కుటుంబ న్యాయస్థానం ఇలాంటి విషయంలో, అప్పీలుదారు తనకు పిల్లలు లేరని వాదించడం ద్వారా తన వాదనలలో న్యాయంగా లేరని కూడా ఒక నిర్దిష్ట నిర్ధారణ ఇచ్చింది.

29. O.P.No.182/1998 (కొత్త O.P.No.1248/2010) లో అప్పీలుదారు తన కౌంటర్ లో 10.12.1998న ఆమె గర్భం దాల్చిన ఏడవ నెలలో ప్రతివాది తనకు తెలియజేయకుండా తన తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్లిపోయారని పేర్కొన్నట్లు ఫ్యామిలీ కోర్టు నమోదు చేసిన ఉమ్మడి ఉత్తర్వులో కూడా గమనించింది. తాను ఇద్దరు పిల్లలకు జన్మనివ్వలేదని ఆయన ఎప్పుడూ చెప్పలేదు.

30. O.P.No.182/1998 లో అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన కౌంటర్ను కూడా ఫ్యామిలీ కోర్ట్ సూచించింది. దీనిలో, ఏదో ఒక రోజు ప్రతివాది తన వైవాహిక బాధ్యతలన్నింటినీ పరిష్కరిస్తారని నమ్మడం ద్వారా అతను ప్రతివాదితో శాంతిగా ఉన్నాడని పేర్కొనబడింది. అందువల్ల, అతను వివాహానికి అంగీకరించాడు. ఆమె రెండవ డెలివరీ సమయంలో ప్రతివాది, ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్లి దాదాపు ఆరు నెలలు తిరిగి రాలేదని, ఈ సందర్భంలో, అతను ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్లి తన రోజువారీ జీవనోపాధి కోసం అక్కడే ఉన్నాడని, తదనంతరం తన నిరంతర అభ్యర్థనలపై ప్రతివాది తిరిగి వచ్చి కొంతకాలంఉన్నారని కూడా అతను పేర్కొన్నాడు.

31. పైన పేర్కొన్న వాదనలను ప్రస్తావిస్తూ, అప్పీలుదారుతో ప్రతివాది వివాహం 13.09.1991 న శ్రీనివాస కళ్యాణ మంటపం వద్ద పెద్దలు మరియు శ్రేయోభిలాషుల సమక్షంలో జరిగిందని, ఇది చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కాదని అతని వాదనను నిరూపించడంలో అప్పీలుదారు విఫలమయ్యారని కుటుంబ న్యాయస్థానం ఒక నిర్దిష్ట నిర్ధారణ ఇచ్చింది. వివాహం సమయంలో మంగళ సూత్రం ఆమె మెడకు కట్టబడినప్పటికీ, ఆమె కాలి వేళ్ళకు మెట్టెలు అలంకరించబడిందని, ఇప్పుడు సాక్ష్యము ఇచ్చే తేదీన ఆమె మంగళ సూత్రం ధరించిందని ప్రతివాది (ఆర్.డబ్ల్యు.1) స్పష్టంగా పేర్కొన్నట్లు ఫ్యామిలీ

కోర్ట్ కూడా నిర్దిష్ట నిర్ధారణ ఇచ్చింది. పురోహితుని పేరు అంజనేయులు అని,1995 లేదా 1996లో మరణించినట్లు ఆమె వెల్లడించింది.

32. ప్రతివాదిని వివాహం చేసుకున్న అప్పీలుదారుడు 07.01.1993 మరియు 02.06.1994 లో ఇద్దరు పిల్లలకు జన్మనిచ్చి, 20 సంవత్సరాల తరువాత, ఆ వివాహాన్ని చెల్లని వివాహంగా ప్రకటించాడానికి 2002 నాటి O.S.No.167 ద్వారా పేర్కొన్న దావాను దాఖలు చేసినట్లు, పైన పేర్కొన్న వాస్తవాలు వెల్లడిస్తాయి. వైవాహిక హక్కులు మరియు పోషణ బాధ్యత పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ప్రతివాది పైన పేర్కొన్న పిటిషన్లను దాఖలు చేసిన తరువాత అతను పైన పేర్కొన్న దావాను దాఖలు చేశాడని గమనించడం కూడా సంబంధితంగా ఉంటుంది.

33. మౌఖిక మరియు పత్ర సహిత రెండింటి మొత్తం సాక్ష్యము పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ న్యాయస్థానం హిందూ ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలు ప్రకారం చెల్లుబాటు అయ్యే అప్పీలుదారు వివాహం ప్రతివాదితో జరిగిందని ఒక నిర్దిష్ట నిర్ధారణ ఇచ్చింది. అప్పీలుదారు తన బాధ్యతను తీర్చుకోవడంలో విఫలమయ్యాడు మరియు తన వాదనను నిరూపించుకోవడంలో విఫలమయ్యాడు.

34. 24.01.2011 నాడు అప్పీలుదారు (PW. 1) యొక్క క్రాస్-ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో "ఈ మూడు విషయాలకు సంబంధించి పార్టీలను డిఎన్ఏ పరీక్షకు పంపడం మరియు డిఎన్ఏ నివేదికను కుటుంబ న్యాయస్థానం అందుకుంది అనేది నిజం" అని అంగీకరించినట్లు కూడా ఫ్యామిలీ కోర్ట్ ప్రత్యేకంగా పేర్కొంది. డిఎన్ఏ నిపుణుల నివేదికలో తనను (అప్పీలుదారు/భర్త) మరియు విశ్వ భారతిని (ప్రతివాది/భార్య) స్పందన్ మరియు సూర్య తల్లిదండ్రులుగా ప్రకటించారని మరియు ఈ డిఎన్ఏ నివేదిక 03.08.2005 నాడు Ex.C.1 గా సమ్మతితో గుర్తించబడిందని ప్రకటించింది.

35. పైన పేర్కొన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న కుటుంబ న్యాయస్థానం, అప్పీలుదారు మరియు ప్రతివాది ఇద్దరూ వివాహం చేసుకున్నారని నిర్దిష్ట ఫలితాలను ఇచ్చింది. ఆ వివాహం పరిపూర్ణమయింది. వారు పైన పేర్కొన్న ఇద్దరు పిల్లలకు జన్మనిచ్చారు. ప్రతివాది Ex.R.4 ట్యూషన్ ఫీజు మరియు స్పందన్ యొక్క అధ్యయన ధృవీకరణ పత్రాన్ని కూడా దాఖలు చేశారు, Ex.R.11 అనేది సూర్య పుట్టిన ధృవీకరణ పత్రం మరియు Ex.R.12 ఆనంద్ కుమార్ మరియు విశ్వ భారతిల కుమారుడి జనన ధృవీకరణ పత్రం. అందువల్ల, ప్రతివాదితో తన వివాహం చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం కాదని మరియు ఇద్దరు పిల్లలు వారికి జన్మించలేదని అప్పీలుదారు వాదించలేరు లేదా అభ్యర్థించలేరు.

36. సాక్ష్యము మరియు అప్పీలుదారు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో రీడర్ గా పనిచేస్తూ, నెలకు రూ.50,000/- మొత్తాన్ని పొందుతున్నారనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న మొత్తాన్ని రూ. 5,000/- ప్రతివాదికి జీవితాంతం పోషణ కోసం మంజూరు చేసింది.

37. స్పందన్ మరియు సూర్యలు వరుసగా 07.01.1993 మరియు 02.06.1994 లో జన్మించారని మరియు ఇప్పుడు వారి వయస్సు వరుసగా 31 మరియు 32 సంవత్సరాలు అని మరియు ఇద్దరూ మేజర్లు అనేది నిర్వివాదం. వారికి పోషణ పొందు హక్కు లేదు. ఇంకా, 16.03.2011 నాటి వివాదాస్పద ఉమ్మడి ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా పోషణ బకాయిలకు వారు అర్హులు. పోషణ బకాయిలు ఇంకా చెల్లించకపోతే, ఇక్కడ అప్పీలుదారు నుండి తిరిగి పొందడానికి శాసనమునకు అనుగుణంగా చర్యలు తీసుకునే స్వేచ్ఛ వారికి ఇవ్వబడుతుంది. చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్య కావడంతో ఉమ్మడి ఉత్తర్వు పరంగా పోషణకు ప్రతివాది కూడా అర్హత కలిగి ఉంటారు మరియు అప్పీలుదారు దానిని పాటించడంలో విఫలమైతే, ప్రతివాది తగు విధముగా చట్టపరమైన పరిష్కారం ద్వారా దానిని క్లెయిమ్ చేయడానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటారు. వివాదాస్పద ఉమ్మడి ఉత్తర్వు సహేతుకమైన ఉత్తర్వు అనే వాస్తవాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో ఈ కోర్టు ఎలాంటి జోక్యానికి హామీ ఇవ్వదు.

38. పైన చర్చించినట్లుగా, అప్పీలుదారు 13.09.1991 లో ప్రతివాదిని వివాహం చేసుకుని అది స్నేహపూర్వక సహవాసం మాత్రమే అని పేర్కొన్నాడు. ఇది ఆయన తీసుకున్న గమ్మత్తైన వాదన. ఈ వాదనను కుటుంబ న్యాయస్థానం కూడా పరిశీలించింది.

39. అప్పీలుదారుడు/భర్త C.M.A.No.1581/2001 మరియు F.C.A.No.187/2005 దాఖలు చేశాడు. ప్రతివాది/భార్య C.R.P.No. 143/2007 ను దాఖలు చేశారు. కుటుంబ న్యాయస్థానంలో హిందూ వివాహ చట్టము సెక్షన్ 9 కింద ప్రతివాది/భార్య కోరినట్లు వైవాహిక హక్కుల పునరుద్ధరణ అనుమతించబడిన O.P.No.182/1998లో(కొత్త O.P.No.1248/2010) అప్పీలుదారు C.M.A.No.1581/ 2001 తేదీ 02.05.2001 దాఖలు చేశారు, హిందూ దత్తత మరియు పోషణ చట్టము, 1956 లోని 18 మరియు 20 సెక్షన్ల కింద భార్య మరియు ఆమె ఇద్దరు పిల్లలు దాఖలు చేసిన O.P.No.13/1999 లో 17.08.2005 నాటి తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా F.C.A.No.187/2005 ను అప్పీలుదారు/భర్త దాఖలు చేశారు మరియు దావా వేసిన తేదీ నుండి నెలకు రూ. 2,000/- పోషణ మంజూరు చేశారు.

40. డిఫాల్ట్ ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టడానికి దరఖాస్తును దాఖలు చేయడంలో 97 రోజుల ఆలస్యాన్ని క్షమించాలని కోరుతూ ప్రతివాది I.A.No.928/2005 ద్వారా వాజ్యకాలీన దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు. 24.08.2006 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా కుటుంబ న్యాయస్థానం దీనిని కొట్టివేసింది. ఈ ఉత్తర్వును సవాలు చేస్తూ, ప్రతివాది/భార్య C.R.P.No.143/2007 ను దాఖలు చేశారు. 20.04.2010 నాటి ఉమ్మడి ఉత్తర్వు ద్వారా, ఈ న్యాయస్థానం సి. ఆర్. పి. తో పాటు సి. ఎం. ఎ. మరియు ఎఫ్. సి. ఎ. లను అనుమతించి, అందలి వివాదాస్పద ఆదేశాలను పక్కన పెట్టింది. O.S.No.167/2002 తో పాటు కలిపి విచారించుట మరియు పరిష్కారం కోసం ఈ విషయాలను హైదరాబాద్లోని కుటుంబ న్యాయస్థానానికి తిరిగి పంపించారు. ప్రతి బిడ్డకు నెలకు రూ. 2,000/- చొప్పున వారికి మెజారిటీ వచ్చే వరకు పోషణ కోసం చెల్లించాలని కూడా ఈ కోర్టు భర్తను ఆదేశించింది. ఈ కోర్టు చేసిన ఏ పరిశీలనల వల్ల ప్రభావితం కాకుండా పైన పేర్కొన్న విషయాలను నిర్ణయించాలని మరియు ఈ ఉత్తర్వు కాపీని అందుకున్న తేదీ నుండి ఆరు నెలల వ్యవధిలో పైన పేర్కొన్న మూడు కేసులను పరిష్కరించాలని కూడా ఈ కోర్టు కుటుంబ న్యాయస్థానాన్ని ఆదేశించింది.

41. అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ ఎ.సూర్యనారాయణ, ఈ ఉత్తర్వును పాటించి కుటుంబ న్యాయస్థానం ఉమ్మడి విచారణను నిర్వహించలేదని, అందువల్ల CMA No.158/2001 మరియు బ్యాచ్ లో ఈ కోర్టు ఆమోదించిన 20.04.2010 నాటి ఆదేశాన్ని ఉల్లంఘించిందని వాదించారు. ఆయన ప్రకారం, ఈ న్యాయస్థానం ఉమ్మడి విచారణను నిర్వహించాలని కుటుంబ న్యాయస్థానాన్ని ఆదేశించింది. పైన చర్చించినట్లుగా, ఉమ్మడి విచారణను నిర్వహించాలని మరియు O.S.NO.167/2002 తో పాటు పైన పేర్కొన్న O.P. లను పరిష్కరించాలని ఈ న్యాయస్థానం కుటుంబ న్యాయస్థానాన్ని ఆదేశించింది. అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది వాదించినట్లుగా కొత్తగా విచారణ నిర్వహించాలని ఈ న్యాయస్థానం ఎన్నడూ కుటుంబ న్యాయస్థానాన్ని ఆదేశించలేదు.

42. పితృత్వాన్ని నిరూపించడంలో ప్రతివాది విఫలమయ్యారని, ఆమె దాఖలు చేసిన జనన ధృవీకరణ పత్రంలో, అప్పీలుదారు పేరు తండ్రిగా పేర్కొనబడలేదని న్యాయవాది వాదించారు. అందువల్ల, శ్రీ ఎ.సూర్యనారాయణ, అప్పీలుదారు యొక్క న్యాయవాది ప్రకారం, ప్రతివాది తన బాధ్యతను తీర్చడంలో విఫలమయ్యారు మరియు ఆమె వివాహం మరియు వారికి పిల్లలు జన్మించారని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారు. పైన చర్చించినట్లుగా, పిడబ్ల్యు.1 యొక్క వాదనలు మరియు సాక్ష్యముతో పాటు Ex.C.1 డిఎన్ఎ నివేదిక మరియు జనన ధృవీకరణ పత్రాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ న్యాయస్థానం నిర్దిష్ట ఫలితాలను ఇచ్చింది. అందువల్ల, చెప్పిన ఫలితాలు బాగా

సహేతుకమైనవి మరియు బాగా గమనించినవి. వాస్తవానికి, ఇక్కడ సహేతుకమైన ఫలితాలలో జోక్యం చేసుకునే ఏ కేసును రూపొందించడంలో అప్పీలుదారు విఫలమయ్యాడు.

43. ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ సుదీర్ఘకాలం పాటు భార్యాభర్తలుగా సహజీవనం చేస్తే, చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం ఫలితంగా వారు కలిసి జీవిస్తున్నారని, వారికి అనుకూలంగా భావించుకోవడం ఇక ఏ మాత్రం కొత్తది కాదు. ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఏ పరిస్థితులలో, వివాహం యొక్క చట్టబద్ధత గురించి కోర్టు భావించగలదు అనేది క్లుప్తంగా హిందూ చట్టంపై ముల్లా పుస్తకము 22వ ఎడిషన్, 645వ పేజీలో "వివాహం యొక్క చట్టబద్ధతకు సంబంధించిన భావన" అనే శీర్షిక కింద ఈ క్రింది పదాలలో వివరించబడింది:–

"435. వివాహం చట్టబద్ధత గురించిన భావన–వాస్తవానికి వివాహం జరిగిందని నిరూపించబడినట్లయితే, అది చట్టపరంగా చెల్లుబాటు అవుతుందని మరియు అవసరమైన వేడుకలు జరిగాయని కోర్టు భావిస్తుంది. ఆంగ్ల శాసనములో హిందూ వివాహం చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహంగా గుర్తించబడింది.

వివాహం మరియు చట్టబద్ధత గురించి భావన–వివాహం యొక్క చెల్లుబాటుకు మరియు దాని సంతానం యొక్క చట్టబద్ధతకు అనుకూలంగా చాలా బలమైన భావన ఉంది, ఆరోపించిన వివాహం జరిగిన సమయం నుండి, సంబంధిత వ్యక్తులందరూ పార్టీలను పురుషుడు మరియు భార్యగా గుర్తించినట్లయితే మరియు ముఖ్యమైన పత్రాలలో మరియు ముఖ్యమైన సందర్భాల్లో అలా వివరించబడతారు. చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహ వేడుక యొక్క సాధారణ అవసరాలు సంతృప్తి కరంగా జరిగాయా అనే విషయముకు ఇదే విధమైన భావన వర్తిస్తుంది. అదేవిధంగా, సాధారణంగా తనతో నివసించి, తన పిల్లలను అంగీకరించిన ఒక పురుషుడి నియంత్రణ మరియు రక్షణలో ఒక స్త్రీ నివసిస్తున్న వాస్తవం, ఆమె ఆ పురుషుడి భార్య అనే బలమైన భావనను లేవనెత్తుతుంది. అయితే, ఏ వివాహమూ జరగలేదని చూపించే వాస్తవాల రుజువు ద్వారా ఈ భావనను ఖండించవచ్చు."

సాక్ష్య చట్టములోని సెక్షన్ 114 ద్వారా ఈ భావనకు మద్దతు లభిస్తుంది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"114. నిర్దిష్ట కేసు వాస్తవాలకు సంబంధించి సహజ సంఘటనలు, మానవ ప్రవర్తన మరియు బహిరంగ మరియు వ్యక్తిగత వ్యవహారం యొక్క సాధారణ క్రమాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, సంభవించి ఉండవచ్చని భావించే ఏదైనా వాస్తవం ఉనికిలో ఉందని కోర్టు భావించవచ్చు."

44. ఆంద్రాహెన్నెడిగే దినోహామి మరియు మరొకరు వర్సెస్ విజేతుంగే లియానాపటాబెండిగే బాలాహామి మరియు ఇతరులు లో ప్రీవీ కౌన్సిల్ ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది.

"...........ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ భార్యాభర్తలుగా కలిసి జీవించినట్లు రుజువైతే, దీనికి విరుద్ధంగా స్పష్టంగా నిరూపించబడకపోతే, వారు చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం ఫలితంగా కలిసి జీవిస్తున్నారని, ఉంపుడుగత్తె స్థితిలో లేరని శాసనము భావిస్తుంది."

45. ఎస్. పి. ఎస్. బాలసుబ్రమణ్యం వర్సెస్ సురుత్తయన్ అలియాస్ అండాలి పడయాచి మరియు ఇతరులు కేసులో, అత్యున్నత న్యాయస్థానం క్రింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది.

"4. ఈ న్యాయస్థానం పరిష్కరించిన విషయం ఏమిటంటే, ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ భార్యాభర్తలుగా ఎక్కువ సంవత్సరాలు కలిసి నివసించినట్లయితే, ఇద్దరి మధ్య ఉన్న వివాహ చట్టబద్ధత శాసనములో ఒక భావన తలెత్తుతుంది. కానీ ఈ భావన ఖండించదగినది (గోకల్ చంద్ వర్సెస్ పర్వీన్ కుమారి చూడండి) "

46. గోకల్ చంద్ వర్సెస్ పర్వీన్ కుమారి అలియాస్ ఉషా రాణి లో అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఇలా తీర్పు ఇచ్చింది:

"13...భార్యాభర్తలుగా స్త్రీ, పురుషులు నిరంతరం సహజీవనం చేయడం మరియు అనేక సంవత్సరాలు వారు ఆ విధంగా వ్యవహరించడం వివాహ భావనను రేకెత్తించ

వచ్చు.

14...కానీ సుదీర్ఘ సహజీవనం నుండి తీసుకోబడిన భావన ఖండించదగినది మరియు ఆ భావనను బలహీనపరిచే మరియు నాశనం చేసే పరిస్థితులు ఉంటే, కోర్టు వాటిని విస్మరించదు."

47. మదన్ మోహన్ సింగ్ వర్సెస్ రజనీకాంత్ లో, సర్వోన్నత న్యాయస్థానము నిర్ణయించినదేమంటే, సహజీవన సంబంధం, చాలా కాలం పాటు కొనసాగితే, దానిని వచ్చి-పోయే సంబంధం అని పిలవలేమని, పార్టీల మధ్య వివాహంగా భావించవచ్చని కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

48. సయ్యద్ అమానుల్లా హుస్సేన్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ రాజమ్మ మరియు ఇతరులు కేసులో ఈ కోర్టు. పార్టీలు మహ్మదీయులు మరియు సుదీర్ఘ సహజీవనం ద్వారా వివాహాన్ని భావించాలనే విషయము తలెత్తింది. ఈ కేసులో ఒక హిందూ మహిళ, ఒక ముస్లిం పురుషుడి మధ్య వివాహం

వివాదాస్పదమైంది. వివాహాన్ని రుజువు చేయడానికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము లేనందున, వివాహం యొక్క భావనపై కోర్టు ఆధారపడింది. ఈ క్రింది విధంగా పేరా 10 లో తెలుపబడింది.

"10. వివాహాలు ప్రత్యక్ష రుజువు ద్వారా లేదా పరోక్ష రుజువు ద్వారా, అంటే కొన్ని కారకాల నుండి తీసుకున్న భావన ద్వారా స్థాపించబడవచ్చు. ఇతర పరిస్థితులతో సహా, సుదీర్ఘ సహజీవనం లేదా బాలుడుకు అనుకూలంగా చట్టబద్ధతను అంగీకరించడం లేదా స్త్రీని తన భార్యగా పురుషుడు అంగీకరించిన వాస్తవం నుండి దీనిని భావించవచ్చు. పార్టీల ప్రవర్తన భార్యాభర్తల సంబంధానికి విరుద్ధంగా ఉంటే భావన వర్తించదు అనేది నిజం. కానీ చట్టబద్ధమైన వివాహమునకు, ఏ అడ్డంకి లేకపోతే పైన పేర్కొన్న పరిస్థితుల ద్వారా అటువంటి భావన లేవనెత్తబడుతుంది. అబ్దుల్ రజాక్ వర్సెస్ ఆగా మొహమ్మద్ (1894) 21 Ind App 56 (పిసి) లో, ప్రీవీ కౌన్సిల్ గమనించింది ఏమంటే, పార్టీల ప్రవర్తన భార్యాభర్తల సంబంధానికి అనుగుణంగా ఉన్నట్లు చూపబడితే, దీర్ఘకాలం సహజీవనం ఉన్నప్పుడు ప్రతి భావన వివాహానికి అనుకూలంగా ఉండాలని అయితే, ఆ సందర్భంలో, ప్రవర్తన ఆ సంబంధానికి అనుకూలంగా లేదని కనుగొనబడింది, అందువల్ల, భావన వర్తించదని నిర్ధారించబడింది. ఘజన్ఫర్ వర్సెస్ కనిజ్ ఫాతిమా, (1910) 37 Ind App 105 (పిసి) లో, పెళ్లికి ముందు మహిళ వేశ్యగా ఉన్నందున, కోర్టు భావనను తీసుకోవడానికి నిరాకరించింది. కానీ, ఎక్కువ కాలం సహజీవనం చేయడం మరియు భార్యాభర్తలుగా కలిసి జీవించడం అనేది సాధారణంగా, వివాహ భావనను రేకెత్తిస్తుంది. బాలుడి చట్టబద్ధతకు సంబంధించినంతవరకు, దాని తల్లిదండ్రుల మధ్య వివాహాన్ని ఊహించగల పరిస్థితుల నుండి దీనిని ఊహించవచ్చు.

49. *factum valet quod fieri non debuit*, అంటే "ఒక వాస్తవాన్ని వంద గ్రంథాల ద్వారా మార్చలేము", సిద్ధాంతము అటువంటి పరిస్థితిలో వర్తిస్తుంది. అయినప్పటికీ, హిందూ వివాహం ఒక మతకర్మ మరియు భారతీయ సమాజంలో గొప్ప ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది, అయినప్పటికీ, కుటుంబ సంబంధం ఉన్న రెండు పార్టీలు కలిసి సహజీవనం చేసి, తమను తాము వివాహితుల స్వభావంతో ప్రవర్తించినప్పుడు, అది అలా భావించబడుతుంది.

50. మొహబ్బత్ అలీ ఖాన్ వర్సెస్ మొహమ్మద్ ఇబ్రహీం ఖాన్ కేసులో, శాసనము వివాహానికి అనుకూలంగా మరియు ఉంపుడుగత్తెకు వ్యతిరేకంగా, భావిస్తుంది అని నిర్ధారించబడినట్లు గమనించ దం తగి ఉన్నది. ఒక పురుషుడు మరియు స్త్రీ అనేక సంవత్సరాలు నిరంతరం సహజీవనం చేసినప్పుడు, సాక్ష్య చట్టము 1872 లోని సెక్షన్ 114 కింద భావించవచ్చు. చెల్లుబాటు అయ్యే వివాహం యొక్క భావన ఖండించదగినది అయినప్పటికీ, ఇతర పక్షం దానిని స్థాపించాలి. ఈ సూత్రాన్ని, రంగనాథ్

పరమేశ్వర్ పండిట్రావ్ మాలి వర్సెస్ ఏక్నాథ్ గజానన్ కుల్కర్ణి మరియు శోభా హైమవతి వర్సెస్ సెట్టి గంగాధర స్వామి లో గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం కూడా నిర్దేశించింది. మరియు సాక్ష్య చట్టము 1872 లోని సెక్షన్ 50 దృష్ట్యా ఇది స్వచ్ఛందంగా లేవనెత్తిన భావన.

51. పైన చర్చించినట్లుగా, ఏ జంట అయినా సుదీర్ఘకాలం పాటు నిరంతరం సహజీవనం చేసినప్పుడు శాసనము వివాహ వ్యవస్థకు అనుకూలంగా అంచనా వేస్తుంది. అయినప్పటికీ, అటువంటి భావనను వ్యతిరేకించే పార్టీ వ్యతిరేకించవచ్చు, కానీ ఆ వ్యక్తి మీద పెద్ద బాధ్యత ఉంటుంది. భావన ఖండించదగినది, కానీ వివాహం జరగలేదని నిరూపించడానికి చట్టానికి మూలమైన సంబంధాన్ని కోల్పోవటానికి ప్రయత్నించే వ్యక్తిపై పెద్ద భారం ఉంటుంది. తుల్సా వర్సెస్ దుర్గతియా కేసులో అత్యున్నత న్యాయస్థానం కూడా ఈ సూత్రాన్ని నిర్దేశించింది. చలమ్మ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఈ సూత్రాన్ని నమోదు చేసింది.

52. గౌరవనీయ అత్యున్నత న్యాయస్థానం మరియు ప్రివీ కౌన్సెల్ నిర్దేశించిన పైన పేర్కొన్న శాసనము దృష్ట్యా, శాసనము వివాహానికి అనుకూలంగా ఉందని మరియు ఉంపుడుగత్తెకు వ్యతిరేకంగా ఉందని, అత్యున్నత న్యాయస్థానం స్థిరంగా పేర్కొంది. అప్పీలుదారు వివాహాన్ని వివాదం చేశారని, అందువల్ల చట్టబద్ధంగా ఆమోదయోగ్యమైన సాక్ష్యముతో దానిని నిరూపించే భారం అతనిపై ఎక్కువగా ఉంది. ప్రస్తుత కేసులో, అప్పీలుదారు ఏ సాక్షినైనా విచారించడంలో విఫలమయ్యాడు. తనను తాను పిడబ్ల్యు.1 గా విచారించుకొని, Ex.P.10 దాఖలు చేయడం మినహా, అతను ఏ పత్రాన్ని దాఖలు చేయలేదు. శ్రీ డి.రాజేంద్ర ప్రసాద్ మరియు ఇతర సాక్షులు అంటే శ్రీ వెంకట్ రెడ్డి, శ్రీ వి.గంగాధర రావు, సి. పి. ఐ (ఎం) పార్టీ యొక్క పోలిట్ బ్యూరో సభ్యుడు, శ్రీ ఎ.దశరధ, అడ్వకేట్ మరియు శ్రీ ఎం.సత్యనారాయణ రావు ల హాజరు గురించి వాదించినప్పటికీ, అతను వారిలో ఎవరినైనా విచారించడంలో విఫలమయ్యాడు. ఆ విధంగా, అతను

వ్యతిరేకించడంలో మరియు తన బాధ్యతను నిర్వర్తించడంలో విఫలమయ్యాడు. ఈ అంశాలను కుటుంబ న్యాయస్థానం కూడా పరిగణలోకి తీసుకున్నది.

53. ప్రతివాది/భార్య Ex.P.1 ప్రకటనలో తన సంతకాన్ని వివాదం చేశారని గమనించడం సముచితం. కానీ అప్పీలుదారు ఈ ప్రకటనపై ఎక్కువగా ఆధారపడ్డాడు, అందువల్ల, చెప్పిన ప్రకటనపై ప్రతివాది సంతకం చేసినట్లు నిరూపించే భారం అతనిపై ఉంది, అయితే, అప్పీలుదారు తన భారాన్ని తీర్చడంలో విఫలమయ్యాడు. ప్రతివాది (ఆర్.డబ్ల్యు.1) యొక్క క్రాస్-ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో,

అలాగే RWs.2 నుండి 5 వరకు వారి క్రాస్–ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో ఉన్న సాక్ష్యము నుండి చెప్పిన అంశాలను వెలికితీయడంలో కూడా అతను విఫలమయ్యాడు.

54. పైన చర్చించినట్లుగా, మౌఖిక మరియు డాక్యుమెంటరీ రెండింటి సాక్ష్యము మొత్తం పరిగణనలోకి తీసుకున్న కుటుంబ న్యాయస్థానం, ఆక్షేపిత ఉమ్మడి ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. ఇది బాగా సహేతుకమైన తీర్పు మరియు బాగా స్థిరపరచబడింది. పేర్కొన్న ఉత్తర్వులో జోక్యం చేసుకునే ఏదైనా కేసును రూపొందించడంలో ఇందలి అప్పీలుదారు విఫలమయ్యాడు.ఏ కోణం నుండి చూసినా, ఈ విజ్ఞప్తులు యోగ్యత లేనివి మరియు కొట్టివేయదగినవి.

55. తదనుగుణంగా, ఈ అప్పీళ్ళు కొట్టివేయబడ్డాయి. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర్వు లేదు.

కొనసాగింపుగా, ఈ అప్పీళ్లలో పెండింగ్లో ఉన్న మిసిలేనియస్ పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే అవి మూసివేయబడ్డాయి.

అప్పీళ్ళు కొట్టివేయబడ్డాయి.

★★★★